

Τ.Ε.Ι. ΠΑΤΡΩΝ
ΣΧΟΛΗ: ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ: ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΚΑΙ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΤΩΝ ΕΤΑΙΡΩΝ ΣΤΙΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΕΣ ΚΑΙ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥΧΙΚΕΣ ΕΤΑΙΡΙΕΣ (Ο.Ε., Ε.Ε., Α.Ε., Ε.Π.Ε.)



ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ ΣΠΟΥΛΑΣΤΩΝ:

**ΚΥΡΙΑΚΟΠΟΥΛΟΥ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΑ
ΜΑΚΡΥΩΝΙΤΟΥ ΙΩΑΝΝΑ**

ΕΠΟΠΤΕΥΩΝ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ:

ΤΣΑΜΗ ΔΟΜΝΙΚΗ

ΠΑΤΡΑ – 2010

ΠΡΟΛΟΓΟΣ	5
ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ:	6
«ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΙΣ ΕΤΑΙΡΙΕΣ»	6
ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ:	6
«ΠΡΟΣΩΠΙΚΕΣ ΕΤΑΙΡΙΕΣ – ΕΥΘΥΝΗ ΤΩΝ ΕΤΑΙΡΩΝ ΤΟΥΣ».....	6
I)Ο.Ε.....	6
Α) Έννοια - χαρακτηριστικά ομόρρυθμης εταιρίας	6
Β) Εισαγωγή στα δικαιώματα και στις υποχρεώσεις των εταίρων	7
II)Ε.Ε.....	8
Α) Έννοια - χαρακτηριστικά ετερόρρυθμης εταιρίας	8
Β) Εισαγωγή στα δικαιώματα και στις υποχρεώσεις των ομόρρυθμων και ετερόρρυθμων εταίρων.....	9
ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ:	10
«ΚΕΦΑΛΑΙΟΥΧΙΚΕΣ ΕΤΑΙΡΙΕΣ – ΕΝΝΟΙΑ ΚΑΙ ΕΥΘΥΝΗ ΤΩΝ ΕΤΑΙΡΩΝ ΤΟΥΣ»	10
I)Α.Ε.....	10
Α) Έννοια - χαρακτηριστικά ανώνυμης εταιρίας.....	10
Β) Εισαγωγή στα δικαιώματα και στις υποχρεώσεις των μετόχων	11
II)Ε.Π.Ε.....	12
Α) Έννοια - χαρακτηριστικά της εταιρίας περιορισμένης ευθύνης	12
Β) Εισαγωγή στα δικαιώματα και στις υποχρεώσεις των εταίρων στην Ε.Π.Ε.	13
ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ:	15
«ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΚΑΙ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΤΩΝ ΕΤΑΙΡΩΝ ΣΤΙΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΕΣ ΕΤΑΙΡΙΕΣ»	15
ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ:	15
«ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΤΩΝ ΕΤΑΙΡΩΝ ΣΤΙΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΕΣ ΕΤΑΙΡΙΕΣ».....	15
I)Ο.Ε.....	15
Α) Ανάπτυξη των δικαιωμάτων των εταίρων στην Ο.Ε.	15
1) Τα περιουσιακά δικαιώματα των εταίρων.....	15
2) Τα προσωπικά δικαιώματα (ή δικαιώματα διοικήσεως) των εταίρων	18
3) Άλλα δικαιώματα των εταίρων.....	24
II)Ε.Ε.....	26
Α) Ανάπτυξη των δικαιωμάτων των εταίρων στην Ε.Ε.....	26
1) Ετερόρρυθμος εταίρος μη δικαίωμα πράξης διαχείρισης	27
2) Δικαίωμα συμμετοχής ετερόρρυθμου εταίρου στα κέρδη και στο προϊόν εκκαθάρισης.....	28
3) Δικαίωμα συμμετοχής ετερόρρυθμου εταίρου στις ζημιές.....	28

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ:	30
«ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΤΩΝ ΕΤΑΙΡΩΝ ΣΤΙΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΕΣ ΕΤΑΙΡΙΕΣ».....	30
Ι)Ο.Ε.....	30
Α) Ανάπτυξη των υποχρεώσεων των εταίρων στην Ο.Ε.....	30
1) Υποχρέωση της καταβολής της εισφοράς των εταίρων.....	30
2)Υποχρέωση πίστωσης των εταίρων	33
3) Υποχρέωση διαχείρισης και εκπροσώπησης.....	34
4) Υποχρέωση συμμετοχής των εταίρων στο ανώτατο όργανο	35
5) Υποχρέωση εχεμύθειας	35
6) Οι υποχρεώσεις των διαχειριστών – εταίρων.....	35
ΙΙ)Ε.Ε.....	36
Α) Ανάπτυξη των υποχρεώσεων των εταίρων στην Ε.Ε.	36
1) Εκπλήρωση υποχρέωσης ετερόρρυθμου εταίρου στην εταιρική υποχρέωση – καταβολή εισφοράς	37
ΜΕΡΟΣ ΤΡΙΤΟ:	38
«ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΚΑΙ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΤΩΝ ΜΕΤΟΧΩΝ -ΕΤΑΙΡΩΝ ΣΤΙΣ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥΧΙΚΕΣ ΕΤΑΙΡΙΕΣ»	38
ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ:	38
«ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΤΩΝ ΜΕΤΟΧΩΝ - ΕΤΑΙΡΩΝ ΣΤΙΣ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥΧΙΚΕΣ ΕΤΑΙΡΙΕΣ»	38
Ι)Α.Ε.....	38
Α) Ανάπτυξη των δικαιωμάτων των μετόχων στην Α.Ε.	38
1) Τα περιουσιακά δικαιώματα των μετόχων	38
2) Τα δικαιώματα διοικητικής φύσης των μετοχών	41
3)Διάφορα δικαιώματα των μετόχων.....	46
ΙΙ)Ε.Π.Ε.....	50
Α) Ανάπτυξη των δικαιωμάτων των εταίρων στην Ε.Π.Ε.....	50
1)Τα περιουσιακά δικαιώματα των εταίρων στην Ε.Π.Ε.	50
2) Τα δικαιώματα διοικήσεως των εταίρων.....	52
3)Άλλα δικαιώματα των εταίρων.....	55
ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ:	59
«ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΤΩΝ ΕΤΑΙΡΩΝ ΣΤΙΣ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥΧΙΚΕΣ ΕΤΑΙΡΙΕΣ» .	59
Ι)Α.Ε.....	59
Α) Ανάπτυξη των υποχρεώσεων των μετόχων	59
1)Υποχρέωση ανάληψης νέων μετοχών	59
2)Υποχρέωση πίστης των μετόχων έναντι της εταιρίας στην Α.Ε.....	59
3) Υποχρέωση των μετόχων στην καταβολή της εισφοράς	60
4)Υποχρέωση παράλειψης ανταγωνισμού.....	60
ΙΙ)Ε.Π.Ε.....	61
Α) Ανάπτυξη των υποχρεώσεων των εταίρων στην Ε.Π.Ε.	61

1) Οι υποχρεώσεις των εταίρων που προκύπτουν από το καταστατικό.....	61
2) Οι υποχρεώσεις των εταίρων που προκύπτουν από το νόμο	61
3) Υποχρέωση εισφοράς των εταίρων	62
4)Υποχρέωση συμπληρωματικής εισφοράς	62
5)Υποχρέωση για παρεπόμενες παροχές.....	62
6)Οι υποχρεώσεις των διαχειριστών – εταίρων στην Ε.Π.Ε.	63
ΠΕΡΙΛΗΨΗ	64
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	65

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Στην παρούσα εργασία θα κάνουμε ανάπτυξη των δικαιωμάτων και των υποχρεώσεων των εταίρων στις προσωπικές και στις κεφαλαιουχικές εταιρίες (Ο.Ε.,Ε.Ε.,Α.Ε. και Ε.Π.Ε.).

Η εργασία αυτή χωρίζεται σε τρία βασικά μέρη τα οποία είναι τα εξής:

Μέρος πρώτο: «Εισαγωγή στις εταιρίες»

Στο α' μέρος θα αναπτύξουμε τις έννοιες και τα βασικά χαρακτηριστικά των προσωπικών(Ο.Ε. και Ε.Ε.) και των κεφαλαιουχικών εταιριών(Α.Ε. και Ε.Π.Ε.). Επίσης, θα αναφερθούμε συνοπτικά στα δικαιώματα και στις υποχρεώσεις των εταίρων και των μετόχων σε κάθε εταιρία ξεχωριστά.

Μέρος δεύτερο: «Δικαιώματα και υποχρεώσεις των εταίρων στις προσωπικές εταιρίες»

Στο β' μέρος θα κάνουμε ανάπτυξη των δικαιωμάτων των εταίρων στις προσωπικές εταιρίες, δηλαδή στην Ο.Ε. και στην Ε.Ε. Συγκεκριμένα, στην Ο.Ε. θα αναπτύξουμε δικαιώματα των εταίρων όπως: Τα περιουσιακά, τα προσωπικά και άλλα. Όσον αφορά την Ε.Ε., θα αναπτύξουμε δικαιώματα των εταίρων όπως: Το μη δικαίωμα πράξης διαχείρισης, δικαίωμα συμμετοχής ετερόρρυθμου εταίρου στις ζημιές. Επιπλέον, θα κάνουμε ανάπτυξη των υποχρεώσεων των εταίρων στις προσωπικές εταιρίες. Μερικές από τις υποχρεώσεις των εταίρων στην Ο.Ε. που θα αναπτύξουμε είναι οι εξής: Υποχρέωση της καταβολής της αρχικής εισφοράς των εταίρων και υποχρέωση διαχείρισης και εκπροσώπησης. Τέλος, η υποχρέωση των εταίρων στην Ε.Ε. που θα αναπτυχθεί είναι: Εκπλήρωση υποχρέωσης ετερόρρυθμου εταίρου στην εταιρική υποχρέωση – καταβολή εισφοράς, γιατί έχει τις ίδιες υποχρεώσεις που έχει ο απεριόριστα ευθυνόμενος εταίρος αν και θα έπρεπε να βαρύνεται με λιγότερες.

Μέρος τρίτο: «Δικαιώματα και υποχρεώσεις των μετόχων-εταίρων στις κεφαλαιουχικές εταιρίες»

Στο γ' μέρος θα κάνουμε ανάπτυξη των δικαιωμάτων των εταίρων στις κεφαλαιουχικές εταιρίες, δηλαδή στην Α.Ε. και στην Ε.Π.Ε.. Ορισμένα από τα δικαιώματα των μετόχων στην Α.Ε. που θα αναπτύξουμε είναι: Τα περιουσιακά τους δικαιώματα, τα δικαιώματα διοικητικής φύσεως και άλλα. Μερικά από τα δικαιώματα των εταίρων στην Ε.Π.Ε. είναι: Τα περιουσιακά δικαιώματα των εταίρων, τα δικαιώματα διοικήσεως των εταίρων και άλλα δικαιώματα. Τέλος, θα αναπτύξουμε υποχρεώσεις των μετόχων όπως: Υποχρέωση ανάληψης νέων μετοχών, υποχρέωση παράλειψης ανταγωνισμού και άλλες. Ενώ μερικές από τις υποχρεώσεις των εταίρων στην Ε.Π.Ε. που θα αναπτύξουμε είναι: Υποχρέωση εισφοράς των εταίρων και υποχρέωση για παρεπόμενες παροχές.

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ:

«ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΙΣ ΕΤΑΙΡΙΕΣ»

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ:

«ΠΡΟΣΩΠΙΚΕΣ ΕΤΑΙΡΙΕΣ – ΕΥΘΥΝΗ ΤΩΝ ΕΤΑΙΡΩΝ ΤΟΥΣ»

Δ.Ο.Ε.

Α) Έννοια - χαρακτηριστικά ομόρρυθμης εταιρίας

Ομόρρυθμη εταιρία είναι η προσωπική εταιρία με νομική προσωπικότητα η οποία δημιουργείται από δυο ή περισσότερα πρόσωπα με σκοπό εμπορικό και ευθύνονται για όλες τις υποχρεώσεις της εταιρίας:

- Προσωπικά,
- απεριόριστα και
- εις ολόκληρον.

Τα χαρακτηριστικά γνωρίσματα της ομόρρυθμης εταιρίας είναι τα ακόλουθα:

1) Η από κοινού εμπορία

(επομένως και η επιδίωξη κέρδους) ασκούμενη από δυο τουλάχιστον πρόσωπα. Είναι ένα βασικό χαρακτηριστικό προκειμένου να θεωρηθεί ως εταιρική η σχετική δραστηριότητα.

2) Η κοινή επωνυμία

Η επωνυμία μιας Ο.Ε αποτελεί το όνομα με το οποίο οι συμβαλλόμενοι εκδηλώνονται μαζί σαν μια ενιαία οντότητα στις συναλλαγές τους προς εξυπηρέτηση του σκοπού της εταιρίας.

Επίσης, ο σχηματισμός μιας ομόρρυθμης εταιρίας γίνεται ως εξής:

- Από τα ονόματα όλων των συνεταίρων.

ü Από τα ονόματα δυο τουλάχιστον απ' αυτούς.

ü Από το όνομα ενός από τους συνεταίρους με την προσθήκη των λέξεων «και Συντροφιά».

3) Το απεριόριστο και το αλληλέγγυο της ευθύνης όλων των εταίρων

Αυτό το χαρακτηριστικό το οποίο αναφέρεται στην ευθύνη των εταίρων αποτελεί την ειδοποιό διαφορά που κάνει την Ο.Ε να ξεχωρίζει από κάθε άλλη εταιρική μορφή.

Η έννοια του απεριόριστου της ευθύνης είναι ότι ο κάθε εταίρος ευθύνεται για τις υποχρεώσεις της εταιρίας με ολόκληρη την ατομική του περιουσία και όχι μόνο μέχρι το ποσό της εισφοράς του. Επομένως, οι δανειστές εφόσον έχουν εκτελεστικό τίτλο έχουν το δικαίωμα να προχωρήσουν σε αναγκαστική κατάσχεση οποιουδήποτε περιουσιακού στοιχείου του οφειλέτη το οποίο είναι δεκτικό κατασχέσεως και στην εκποίηση του με αναγκαστικό πλειστηριασμό.

Το αλληλέγγυο της ευθύνης σημαίνει ότι ο κάθε εταίρος ευθύνεται στο ακέραιο για όλες τις υποχρεώσεις που ανέλαβαν αυτός και οι υπόλοιποι εταίροι για λογαριασμό της εταιρίας. Με αυτόν τον τρόπο οι πιστωτές της εταιρίας μπορούν να στραφούν αδιακρίτως εναντίον οποιουδήποτε εταίρου για να ικανοποιηθούν.

B) Εισαγωγή στα δικαιώματα και στις υποχρεώσεις των εταίρων

Εταιρική ιδιότητα ή εταιρική συμμετοχή ή εταιρική σχέση ή εταιρικός δεσμός ονομάζεται η έννομη σχέση η οποία συνδέει τον εταίρο με την Ο.Ε.

Ένας εταίρος μπορεί να αποκτήσει εταιρική ιδιότητα με την σύμπραξη του στην ίδρυση της εταιρίας. Συγκεκριμένα, η εταιρική ιδιότητα αποκτάται με την ολοκλήρωση της διαδικασίας ίδρυσης της εταιρίας. Μετά την σύσταση της εταιρίας ένας εταίρος μπορεί να αποκτήσει εταιρική ιδιότητα με σύμβαση η οποία καταρτίζεται ανάμεσα στην εταιρεία και στον καινούργιο εταίρο.

Η εταιρική σχέση παρέχει δικαιώματα και υποχρεώσεις στους εταίρους απέναντι στο νομικό πρόσωπο της εταιρίας. Αυτά τα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις διέπονται από την αρχή της ισότητας των εταίρων η οποία στηρίζεται σε διατάξεις ενδοτικού δικαίου. Η αρχή της ισότητας επιβάλλει την ίση μεταχείριση των όμοιων αλλά και την άνιση μεταχείριση των ανόμοιων.

Δηλαδή έχει σαν στόχο να γίνεται η κατανομή των βαρών και των ωφελειών μεταξύ των μελών της εταιρίας καθώς και των εξουσιών και των καθηκόντων τα οποία είναι απαραίτητα για την ανάπτυξη της εταιρικής δράσης. Αυτό το μέτρο θεωρείται προσωπικής φύσης και έχει ως αποτέλεσμα η κατανομή των δικαιωμάτων και των υποχρεώσεων να γίνεται εξίσου. Τέλος, κάθε εταίρος πρέπει να σέβεται τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις και να μην συμπράττει στην άνιση μεταχείριση των συνεταίρων του.

ΙΙΕ.Ε.

Α) Έννοια - χαρακτηριστικά ετερόρρυθμης εταιρίας

Ετερόρρυθμη εταιρεία είναι η με νομική προσωπικότητα εμπορική εταιρεία, με δική της επωνυμία, στην οποία ένας τουλάχιστον εταίρος ευθύνεται απεριόριστα όπως και στην ομόρρυθμη εταιρεία, και ένας τουλάχιστον εταίρος ευθύνεται περιορισμένα μέχρι του ποσού της εισφοράς του ή ακόμα και μεγαλύτερου αυτής που μπορεί να έχει καθορισθεί στην εταιρική σύμβαση.

Επομένως, στην ετερόρρυθμη εταιρεία διακρίνουμε δυο ομάδες εταίρων οι οποίοι έχουν διαφορετική έκταση ευθύνης:

• Αυτόν ή αυτούς που έχουν απεριόριστη ευθύνη (ομόρρυθμοι εταίροι).

• Αυτόν ή αυτούς που η ευθύνη τους περιορίζεται ως ένα ρητά καθοριζόμενο ποσό τουλάχιστον ίσο με την κεφαλαιακή εισφορά τους (ετερόρρυθμοι εταίροι).

Επίσης, από την μια πλευρά το περιορισμένο της ευθύνης των ετερόρρυθμων εταίρων καθιστά δυνατό να εισέρχονται στην εταιρία με την ιδιότητα αυτή άτομα τα οποία δεν ήθελαν να αναλάβουν το βάρος της ευθύνης του ομόρρυθμου εταίρου. Από την άλλη πλευρά, όμως η μειωμένη ευθύνη που έχουν οι ετερόρρυθμοι εταίροι συνεπάγεται γι' αυτούς κάποιους περιορισμούς τους οποίους ορίζει ο νόμος.

Οι περιορισμοί αυτοί είναι οι εξής:

• Το όνομα τους δεν περιλαμβάνεται στην εταιρική επωνυμία.

• Τα καθήκοντα τα οποία προσιδιάζουν στην προς τα έξω διαχείριση της εταιρίας δεν μπορούν να τα αναλάβουν οι ετερόρρυθμοι εταίροι. Άρα δεν

είναι δυνατόν να εκπροσωπήσουν την εταιρία ούτε ως πληρεξούσιοι των εταίρων ή του διαχειριστή.

Ü Οι ετερόρρυθμοι εταίροι δεν μπορούν να εισφέρουν προσωπική εργασία, αλλά η κεφαλαιακή τους μερίδα πρέπει να εκφράζει πραγματικά υλική αξία.

Ο ετερόρρυθμος εταίρος δεν έχει την εμπορική ιδιότητα που έχει ο ομόρρυθμος εταίρος και επίσης χάνει πολλά πλεονεκτήματα όπως: Να έχει ανάμιξη στη διαχείριση αλλά και να συμμετέχει στα πολλά κέρδη της εταιρίας. Όμως ο ετερόρρυθμος εταίρος δεν διατρέχει τον κίνδυνο να χάσει όλη την περιουσία του. Θεωρείται ότι απλώς είναι ένας χρηματοδότης κάποιων άλλων οι οποίοι έχουν την επιθυμία να ασκήσουν εμπορία, χωρίς να έχουν τα χρηματικά κεφάλαια τα οποία απαιτούνται για τη συγκεκριμένη δραστηριότητα.

B) Εισαγωγή στα δικαιώματα και στις υποχρεώσεις των ομόρρυθμων και ετερόρρυθμων εταίρων

Παρόλο που ο ετερόρρυθμος εταίρος χαρακτηρίζεται ως «απλός χρηματοδότης», δηλαδή ως δανειστής της εταιρίας, αυτό το γεγονός μόνο μέχρι έναν περιορισμένο βαθμό είναι κυριολεξία γιατί πρόκειται για έναν αληθινό εταίρο. Για το λόγο ότι ο ετερόρρυθμος εταίρος είναι εταίρος ο οποίος έχει τα ίδια περίπου δικαιώματα και τις ίδιες υποχρεώσεις με ότι έχει σχέση με τις εσωτερικές σχέσεις της εταιρίας.

Ορισμένα από τα δικαιώματα του είναι:

§ Συμμετέχει στο προϊόν της εκκαθάρισης.

§ Έχει δικαίωμα να γνωρίζει ποια είναι η πορεία των εταιρικών υποθέσεων αυτοπροσώπως και να ζητά πληροφορίες.

§ Συμμετέχει στα κέρδη.

§ Έχει το δικαίωμα συμμετοχής στο ανώτατο όργανο της εταιρίας, όπου παρέχει και την ψήφο του.

Σημείωση: Τα στοιχεία τα οποία αναπτύχθηκαν στο 1^ο κεφάλαιο είναι από τα εξής βιβλία: ΒΑΣΙΛΗΣ ΑΝΤΩΝΟΠΟΥΛΟΣ – ΔΙΚΑΙΟ ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΕΤΑΙΡΙΩΝ, ΑΝΤΩΝΙΑ ΠΟΥΛΑΚΟΥ -ΕΥΘΥΜΙΑΤΟΥ-ΕΠΙΤΟΜΗ ΕΜΠΟΡΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ, ΑΛΕΞΑΝΔΡΙΑΔΟΥ – ΔΙΚΑΙΟ ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ Β' ΕΚΔΟΣΗ ΠΡΟΣΩΠΙΚΩΝ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ, ΡΟΚΑ Ι- ΕΜΠΟΡΙΚΟ ΔΙΚΑΙΟ ΓΕΝΙΚΟ ΜΕΡΟΣ 3^η ΕΚΔΟΣΗ, ΑΝΤΩΝΟΠΟΥΛΟΥ –ΔΙΚΑΙΟ ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ, ΡΟΚΑ – ΕΜΠΟΡΙΚΟ ΔΙΚΑΙΟ Δ' ΕΚΔΟΣΗ, ΣΚΑΛΙΔΗ – ΔΙΚΑΙΟ ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ – 6^η ΕΚΔΟΣΗ, ΝΙΚ. ΡΟΚΑΣ – ΕΜΠΟΡΙΚΕΣ ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ Δ' ΕΚΔΟΣΗ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ:

«ΚΕΦΑΛΑΙΟΥΧΙΚΕΣ ΕΤΑΙΡΙΕΣ – ΕΝΝΟΙΑ ΚΑΙ ΕΥΘΥΝΗ ΤΩΝ ΕΤΑΙΡΩΝ ΤΟΥΣ»

ΔΑ.Ε.

Α) Έννοια - χαρακτηριστικά ανώνυμης εταιρίας

Ανώνυμη εταιρία είναι η εμπορική εταιρία με νομική προσωπικότητα, που η διαίρεση του κεφαλαίου της γίνεται σε ισότιμα και μεταβιβαστά μερίδια, τις μετοχές. Επίσης, οι μέτοχοι ευθύνονται μέχρι το ποσό που έχουν εισφέρει.

Σ' αυτήν την κεφαλαιουχική εταιρία τα πρόσωπα των εταίρων δεν έχουν καμία σημασία. Αυτό που έχει μεγάλη σημασία σ' αυτό το είδος της επιχείρησης είναι το κεφάλαιο της, του οποίου η διαίρεση γίνεται σε ίσα μεταξύ τους μερίδια, τις μετοχές.

Όσον αφορά την επωνυμία της, ο σχηματισμός της γίνεται από το είδος της επιχείρησης την οποία ασκεί. Πολλές φορές η επωνυμία είναι πιθανόν να συμπεριλαμβάνει όχι μόνο το όνομα του φυσικού προσώπου αλλά και την επωνυμία κάποιας άλλης εταιρίας. Το απαραίτητο στοιχείο της επωνυμίας είναι ότι πρέπει να περιέχονται οι λέξεις «Ανώνυμη Εταιρία».

Τα βασικότερα χαρακτηριστικά των επιχειρήσεων με μορφή Α.Ε., είναι:

- Η μεταβίβαση της ιδιότητας του μετόχου γίνεται με τη μεταβίβαση του τίτλου της μετοχής.
- Σύμφωνα με ρητή διάταξη του νόμου, έχει την εμπορική ιδιότητα ακόμα και στην περίπτωση που το αντικείμενο των εργασιών της δεν είναι εμπορικές πράξεις.
- Η οικονομική ευθύνη των μετόχων απέναντι στους τρίτους περιορίζεται μέχρι το ποσό συμμετοχής τους στη διαμόρφωση του κεφαλαίου της Α.Ε.
- Η καθαρή περιουσία ή ίδιο κεφάλαιο της επιχείρησης διακρίνεται σε μετοχικό κεφάλαιο και σε μη μετοχικό κεφάλαιο όπως είναι: Διαφορές υπέρ το άρτιο, αποθεματικά, κλπ.

Τέλος, η Α.Ε. έχει σωματειακή συγκρότηση, της οποίας το αποτέλεσμα είναι ότι η τύχη της δεν εξαρτάται από τη θέληση του κάθε μετόχου ή από τις μεταβολές στα πρόσωπα των μετόχων καθώς και η επίτευξη του σκοπού της εταιρίας δεν αφήνεται με εμπιστοσύνη στη θέληση των μετόχων αλλά ανατίθεται στο διοικητικό συμβούλιο.

B) Εισαγωγή στα δικαιώματα και στις υποχρεώσεις των μετόχων

Όσον αφορά την ευθύνη του μετόχου απέναντι στην εταιρία και στους άλλους μετόχους είναι δυνατόν να γίνει διατύπωση του εξής γενικού κανόνα: Στην περίπτωση που ο μέτοχος ασκεί το δικαίωμα ψήφου κατά προφανή υπέρβαση των ορίων και επίσης όταν μπορεί και εκμεταλλεύεται την επιρροή που έχει στην διοίκηση της εταιρίας, με τέτοιο τρόπο ώστε να παίρνονται για την εταιρία βλαπτικά μέτρα είναι πολύ πιθανόν να προκύψει θέμα ευθύνης του όχι μόνο απέναντι στην εταιρία αλλά και στους μετόχους οι οποίοι ζημιώθηκαν.

Σε σχέση με την ευθύνη του μετόχου απέναντι στους εταιρικούς δανειστές, έχει συνδεθεί με την κατάχρηση της νομικής προσωπικότητας ή αλλιώς της κάμψης της αυτοτέλειας του.

Στην ανώνυμη εταιρία, η εταιρική ιδιότητα ονομάζεται μετοχική σχέση, όπου είναι η σχέση, η οποία συνδέει τον μέτοχο με την ανώνυμη εταιρία ως νομικό πρόσωπο. Επομένως, δεν υπάρχει μετοχική σχέση πριν η εταιρία να ολοκληρώσει τη διαδικασία σύστασης της και να πάρει τη νομική προσωπικότητα ακόμα και στην περίπτωση που η αξία της μετοχής έχει καταβληθεί.

Η απόκτηση της μετοχικής ιδιότητας μπορεί να πραγματοποιηθεί με δυο τρόπους, οι οποίοι είναι οι εξής:

ü Πρωτότυπο

Η απόκτηση της μετοχικής ιδιότητας θεωρείται πρωτότυπη στην περίπτωση που γίνεται με ανάληψη μιας το πολύ μετοχής είτε κατά την αύξηση του κεφαλαίου είτε κατά τη σύσταση της εταιρίας. Είτε με την μια περίπτωση είτε με την άλλη, η απόκτηση της μετοχικής ιδιότητας γίνεται με την ολοκλήρωση της αντίστοιχης διαδικασίας (σύσταση της εταιρίας ή αύξηση του κεφαλαίου).

ü Παράγωγο τρόπο

Η μετοχική ιδιότητα αποκτάται με παράγωγο τρόπο όταν η μεταβίβαση της γίνεται είτε από μέτοχο εν ζωή ή αιτία θανάτου.

Από την μετοχική ιδιότητα προέρχεται ένα σύνολο υποχρεώσεων και δικαιωμάτων έναντι της εταιρίας. Τα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις του κάθε μετόχου εξαρτώνται από το ύψος της κεφαλαιακής τους συμμετοχής.

ΙΙΕ.Π.Ε.

Α) Έννοια - χαρακτηριστικά της εταιρίας περιορισμένης ευθύνης

Εταιρία περιορισμένης ευθύνης είναι η εμπορική εταιρία με νομική προσωπικότητα, της οποίας η διαίρεση του κεφαλαίου γίνεται σε ισότιμα μερίδια, τα οποία δεν είναι δυνατόν να παρασταθούν με μετοχές και η ευθύνη των εταίρων της είναι μέχρι το ποσό της εισφοράς τους.

Τα βασικά χαρακτηριστικά της Ε.Π.Ε. είναι τα ακόλουθα:

• Δεν είναι δυνατόν τα εταιρικά μερίδια να παρασταθούν με μετοχές.

• Η ευθύνη των εταίρων είναι περιορισμένη.

Η Ε.Π.Ε. είναι μια μορφή εταιρίας η οποία συνδυάζει το προσωπικό στοιχείο με το κεφαλαιουχικό. Η Ε.Π.Ε. μοιάζει με τις προσωπικές εταιρίες επειδή:

§ Στην περίπτωση που δεν έχει διορισθεί διαχειριστής, τότε σύμφωνα με το νόμο η διαχείριση ανήκει σε όλους τους εταίρους.

§ Σημαντικό λόγο για να φύγει κάποιος εταίρος ή και ακόμα τη δικαστική λύση της εταιρίας συνιστά η σοβαρή διαταραχή των προσωπικών σχέσεων των εταίρων μεταξύ τους.

§ Σε μετοχές δεν είναι δυνατόν να παρασταθούν τα εταιρικά μερίδια.

§ Όταν η γενική συνέλευση λαμβάνει αποφάσεις, λαμβάνει υπόψη της τον αριθμό των εταίρων και το μέγεθος των εισφορών τους.

Ταυτόχρονα η Ε.Π.Ε. μοιάζει με κεφαλαιουχική εταιρία επειδή παρουσιάζει κάποια από τα χαρακτηριστικά τους, όπως:

• Η ευθύνη των εταίρων είναι μέχρι το ποσό της εισφοράς τους.

• Όπως και στην Α.Ε. έτσι και στην Ε.Π.Ε. συντάσσεται ισολογισμός.

Ø Λόγο λύσης της Ε.Π.Ε. δεν αποτελούν η πτώχευση, ο θάνατος του εταίρου καθώς και η απαγόρευση.

Ø Έχει απαραίτητα κεφάλαιο.

Όσον αφορά τον σχηματισμό της επωνυμίας της Ε.Π.Ε. προσδιορίζεται είτε από το αντικείμενο της επιχείρησης το οποίο ασκεί είτε δημιουργείται από το όνομα ενός ή ακόμα και περισσότερων εταίρων. Απαραίτητο στοιχείο είναι στην επωνυμία να υπάρχουν οι λέξεις «Εταιρία Περιορισμένης Ευθύνης».

Β) Εισαγωγή στα δικαιώματα και στις υποχρεώσεις των εταίρων στην Ε.Π.Ε.

Στην Ε.Π.Ε. όσον αφορά τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις τις οποίες έχουν αναλάβει οι ιδρυτές κατά το ιδρυτικό στάδιο ευθύνονται οι ίδιοι και σε ολόκληρο και απεριόριστα. Στην περίπτωση όπου μέσα σε τρεις μήνες από τη σύσταση της εταιρίας, τις υποχρεώσεις της αναλάβει η ίδια τότε ο παραπάνω κανόνας δεν ισχύει. Επίσης, πριν να ολοκληρωθούν οι διατυπώσεις δημοσιότητας κατά το ιδρυτικό στάδιο κανένας από τους εταίρους δεν μπορεί να αποχωρήσει από την εταιρία. Ακόμα και στην περίπτωση που προκύψει πτώχευση ή απαγόρευση ενός από τους συνεταίρους ή θάνατος, δεν επηρεάζεται η ολοκλήρωση των διατυπώσεων δημοσιότητας και η σύσταση της εταιρίας περιορισμένης ευθύνης.

Οι εταίροι της Ε.Π.Ε. δεν έχουν καμία ευθύνη για τις εταιρικές υποχρεώσεις επειδή γι' αυτές ευθύνεται μόνο η εταιρία με την παρουσία της. Στις περιπτώσεις όπου οι εταίροι έχουν ευθύνη και μάλιστα απεριόριστη είναι οι εξής:

§ Όταν η σύσταση της Ε.Π.Ε. υπήρξε ελαττωματική, μετά την ακύρωση της οι πράξεις οι οποίες έγιναν στο όνομα της κατά το ιδρυτικό στάδιο παραμένουν ισχυρές. Οι εταίροι οι οποίοι είναι υπεύθυνοι για την ακύρωση της εταιρίας, η ευθύνη τους απέναντι στους τρίτους για κάθε ζημιά είναι σε ολόκληρο και απεριόριστη. Την ίδια ευθύνη έχουν και απέναντι στους αναίτιους συνεταίρους τους για την ζημιά την οποία υπέστησαν από την ακύρωση της εταιρίας.

§ Η επέκταση του επιχειρηματικού κινδύνου μπορεί να γίνει και στα ποσά τα οποία αυτοί διαθέτουν με την μορφή δανείου προς την εταιρία. Σύμφωνα με την διάταξη δεν γίνεται προνομιακή εξόφληση

των δανείων προς τους εταίρους πριν την ολοκλήρωση της ικανοποίησης των απαιτήσεων των τρίτων.

Η απόκτηση της εταιρικής ιδιότητας στην εταιρία περιορισμένης ευθύνης μπορεί να γίνει όπως και στην Α.Ε. με δυο τρόπους:

ü Πρωτότυπο

Η απόκτηση της εταιρικής ιδιότητας κατά πρωτότυπο τρόπο γίνεται με την ανάληψη ενός ή και περισσότερων εταιρικών μεριδίων είτε κατά την αύξηση του κεφαλαίου της επιχείρησης είτε κατά τη σύσταση της εταιρίας. Στην περίπτωση της σύστασης της εταιρίας η κτήση γίνεται με την υπογραφή του καταστατικού. Ενώ στην περίπτωση της αύξησης του κεφαλαίου η κτήση γίνεται με τη σύναψη σύμβασης ανάμεσα στα πρόσωπα τα οποία αναλαμβάνουν τα εταιρικά μερίδια και στην εταιρία. Επίσης, απαραίτητο στοιχείο είναι και η καταβολή της εισφοράς που η βεβαίωση της πρέπει να γίνει με συμβολαιογραφικό έγγραφο. Εφόσον συμπληρωθούν οι παραπάνω διατυπώσεις αποκτάται εταιρική ιδιότητα.

ü Παράγωγο

Η απόκτηση της εταιρικής ιδιότητας γίνεται κατά παράγωγο τρόπο με την απόκτηση ενός ή περισσότερων εταιρικών μεριδίων με μεταβίβαση, είτε με ειδική είτε με καθολική διαδοχή.

Σημείωση: Τα στοιχεία τα οποία αναπτύχθηκαν στο 2^ο κεφάλαιο είναι από τα εξής βιβλία: ΑΝΤΩΝΙΑ ΠΟΥΛΑΚΟΥ –ΕΥΘΥΜΙΑΤΟΥ - ΕΠΙΤΟΜΗ ΕΜΠΟΡΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ, ΑΛΕΞΑΝΔΡΙΔΟΥ – ΔΙΚΑΙΟ ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ Β' ΕΚΔΟΣΗ ΣΑΚΟΥΛΑ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥΧΙΚΩΝ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ, ΡΟΚΑ Ι-ΕΜΠΟΡΙΚΟ ΔΙΚΑΙΟ ΓΕΝΙΚΟ ΜΕΡΟΣ 3^η ΕΚΔΟΣΗ, ΑΝΤΩΝΟΠΟΥΛΟΥ –ΔΙΚΑΙΟ ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ ΡΟΚΑ – ΕΜΠΟΡΙΚΟ ΔΙΚΑΙΟ Δ' ΕΚΔΟΣΗ, ΣΚΑΛΙΔΗ – ΔΙΚΑΙΟ ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ – 6^η ΕΚΔΟΣΗ, ΝΙΚ. ΡΟΚΑΣ –ΕΜΠΟΡΙΚΕΣ ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ Δ' ΕΚΔΟΣΗ.

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ:

«ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΚΑΙ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΤΩΝ ΕΤΑΙΡΩΝ ΣΤΙΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΕΣ ΕΤΑΙΡΙΕΣ»

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ:

«ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΤΩΝ ΕΤΑΙΡΩΝ ΣΤΙΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΕΣ ΕΤΑΙΡΙΕΣ»

ΔΟ.Ε.

A) Ανάπτυξη των δικαιωμάτων των εταίρων στην Ο.Ε.

Τα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις των εταίρων ρυθμίζονται από τον Αστικό Κώδικα. Ο Αστικός Κώδικας ρυθμίζει τις προς τα έσω σχέσεις των εταίρων.

Η βασική διάκριση των δικαιωμάτων των εταίρων είναι η εξής:

§ Τα περιουσιακά δικαιώματα των εταίρων.

§ Τα προσωπικά δικαιώματα των εταίρων.

§ Άλλα δικαιώματα τα οποία δεν κατατάσσονται στις δυο πρώτες κατηγορίες όπως είναι: Το δικαίωμα της μη μεταβίβασης καθώς και το δικαίωμα εναντίωσης.

1) Τα περιουσιακά δικαιώματα των εταίρων

Τα περιουσιακά δικαιώματα των εταίρων είναι τα εξής:

ü Το δικαίωμα απολήψεων των εταίρων,

ü το δικαίωμα συμμετοχής των εταίρων στα κέρδη,

ü το δικαίωμα συμμετοχής των εταίρων στο προϊόν της εκκαθάρισης και

ü το δικαίωμα των εταίρων της απόδοσης της εισφοράς που κατέβαλλαν.

α) Το δικαίωμα απολήψεων των εταίρων

Το δικαίωμα απολήψεων είναι ένα δικαίωμα το οποίο δεν παρέχεται στους εταίρους από το νόμο αλλά είναι ένα δικαίωμα το οποίο προβλέπεται από το καταστατικό. Ο σκοπός του δικαιώματος αυτού είναι η κάλυψη των βιοτικών αναγκών των εταίρων και το περιεχόμενο του είναι η καταβολή κάποιου ποσού από το ταμείο της εταιρείας σε κάθε εταιρική χρήση (σ' ένα ή ακόμα περισσότερα χρονικά διαστήματα) ακόμα και στην περίπτωση όπου μια εταιρική χρήση δεν ήταν κερδοφόρα. Δηλαδή οι εταίροι έχουν το δικαίωμα να παίρνουν προκαταβολές έναντι των κερδών.

Αυτό το δικαίωμα προκύπτει από την ανάγκη των εταίρων οι οποίοι αναλώνουν την δραστηριότητα τους για να πραγματοποιήσουν τον κοινό σκοπό της εταιρείας, να έχουν την δυνατότητα να βρίσκουν πόρους για να καλύπτουν τις βιοτικές τους ανάγκες. Στην περίπτωση όμως που η εταιρία δεν είχε κέρδη, είναι υποχρεωμένοι να επιστρέψουν στην εταιρία τα πόσα τα οποία πήραν στην περίπτωση που η παρακράτηση τους δεν δικαιολογείται. Αντίθετα, εάν η χορήγηση των ποσών αυτών έγινε με πρόβλεψη του καταστατικού δεν είναι υποχρεωτική η επιστροφή τους στην εταιρία σε περίπτωση αμφιβολίας. Σε οποιαδήποτε περίπτωση, οι εταίροι έχουν ελευθερία στο να ρυθμίσουν μόνοι τους και το δικαίωμα στις απολήψεις καθώς και την υποχρέωση της επιστροφής τους στην εταιρία.

Φυσικά, με την βοήθεια της εταιρικής σύμβασης είναι δυνατόν να ορισθεί ελεύθερα η έκταση καθώς και οι προϋποθέσεις ασκήσεως του συγκεκριμένου δικαιώματος. Τις περισσότερες φορές όμως γίνεται συμψηφισμός της απολήψεως που έγινε και της απαίτησης για καταβολή κερδών.

Τέλος, στην περίπτωση όπου έχει συμφωνηθεί το ποσό των μηνιαίων απολήψεων, ο διαχειριστής έχει την υποχρέωση να καταβάλλει τα ποσά τα οποία έχουν συμφωνηθεί. Όσον αφορά το ύψος των απολήψεων, η πορεία της εταιρικής επιχείρησης καθώς και οι προσωπικές ανάγκες των εταίρων θα ληφθούν υπόψη στην περίπτωση όπου το δικαίωμα στηρίζεται στο νόμο.

β) Το δικαίωμα συμμετοχής των εταίρων στα κέρδη

Το δικαίωμα συμμετοχής στα κέρδη της εταιρείας έχουν οι εταίροι. Η συμμετοχή τους σ' αυτά είναι σε ίσα μέρη, εκτός εάν υπάρχει αντίθετη συμφωνία μεταξύ των εταίρων, ανεξάρτητα από το ποσό της εισφοράς του καθενός. Εάν το μέτρο συμμετοχής τους στα κέρδη δεν έχει ορισθεί αλλά έχει ορισθεί το αντίστοιχο μέτρο για τις ζημιές, τότε στα κέρδη ισχύει η ίδια αναλογία.

Οι εταίροι έχουν την δυνατότητα να ξεφύγουν από την αρχή που ορίζει ο Αστικός Κώδικας και να συμφωνήσουν κάποιο άλλο μέτρο με το οποίο θα συμμετέχουν στα κέρδη πράγμα το οποίο στηρίζεται από την μια πλευρά στις αρχές του δικαίου και από την άλλη πλευρά στην αρχή της ισότητας. Όμως σε καμία περίπτωση δεν επιτρέπεται να γίνει συμφωνία ότι ένας ή περισσότεροι από τους εταίρους δεν επιτρέπεται να συμμετέχουν στα κέρδη ή αποκλείονται ολοσχερώς από τα κέρδη. Μια τέτοια συμφωνία θα ακυρωθεί. Η ακυρότητα αυτή είναι υπέρ του εταίρου ο οποίος αποκλείεται από τα κέρδη. Επίσης, είναι δυνατή η παραίτηση από την προβολή της ακυρότητας για κέρδη περασμένων χρήσεων. Κάποιος από τους εταίρους μπορεί να παραιτηθεί νόμιμα από την αξίωση του να διεκδικήσει τα κέρδη. Επίσης, υπάρχει δυνατότητα συμφωνίας ότι κάποιος εταίρος δεν μετέχει στα κέρδη στην περίπτωση όπου προσδοκά άλλες ωφέλειες από την συμμετοχή του σε αυτά.

Επιπλέον, το δικαίωμα των εταίρων στα κέρδη είναι στενά συνυφασμένο με την εταιρική ιδιότητα. Μ' αυτόν τον τρόπο το δικαίωμα στα κέρδη γεννιέται μόλις η ιδιότητα γεννηθεί και χάνεται μόλις χαθεί αυτή. Η αξίωση στα κέρδη εμφανίζεται από το δικαίωμα στα κέρδη, ως αφηρημένο δικαίωμα. Τη σύνταξη του ισολογισμού και του λογαριασμού κερδοζημιών προϋποθέτει αυτή η αξίωση.

Στις προσωπικές εταιρίες για την εύρεση του κέρδους η αξία της εταιρικής περιουσίας λαμβάνεται ως βάση και συγκρίνεται με την αξία του προηγούμενου έτους. Οπότε ως κέρδος θεωρείται το ποσό κατά το οποίο η εταιρική περιουσία αυξήθηκε σε σύγκριση με τα αποτελέσματα του ισολογισμού και των αποτελεσμάτων χρήσης του προηγούμενου έτους. Στο παθητικό θα πρέπει να περιλαμβάνεται και η εκάστοτε αποδοτέα αξία των εισφορών επειδή θα γινόταν επιστροφή των εισφορών πριν τη λήξη της εταιρίας.

Κατά την άσκηση της αρχής της αξίωσης στα κέρδη θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη οι αρχές της καλής πίστης. Αυτές οι αρχές υποχρεώνουν τον εταίρο να στραφεί αρχικά κατά της εταιρίας και στην περίπτωση που δεν ικανοποιηθεί να στραφεί κατά των συνεταίρων του. Από τους συνεταίρους του θα ζητήσει ότι τους αντιστοιχεί με βάση το ποσοστό που συμμετέχουν στην εταιρία.

Στην περίπτωση όπου η εταιρική σύμβαση δεν έχει άλλη ρύθμιση και η διάρκεια της εταιρίας είναι μεγαλύτερη του έτους τότε η διανομή των κερδών γίνεται στο τέλος κάθε έτους.

Από την εταιρική σύμβαση μπορεί να προβλέπεται ότι δεν θα διανέμονται όλα τα κέρδη, ένα μέρος από αυτά θα κρατιέται για να σχηματιστεί το

αποθεματικό ή για να καλυφθούν ζημιές προηγούμενων χρήσεων. Επίσης, οι εταίροι μπορούν να χρησιμοποιήσουν τα κέρδη όπως αλλιώς επιθυμούν.

Μεταξύ του γενικού δικαιώματος στα κέρδη το οποίο δικαίωμα έχει ως περιεχόμενο ότι ο εταίρος έχει το δικαίωμα συμμετοχής στα κέρδη σε όλη τη διάρκεια της εταιρίας, είναι δυνατόν να γίνει διάκριση, με την αντίστοιχη απαίτηση για την καταβολή των κερδών που του αναλογούν στη συγκεκριμένη εταιρική χρήση. Σε αντίθεση με το γενικό δικαίωμα στα κέρδη, η παραπάνω απαίτηση των εταίρων είναι μεταβιβαστή.

Τέλος, όσα αναφέρθηκαν για τα κέρδη ισχύουν και για τις ζημιές. Το ποσό με το οποίο μειώθηκε η εταιρική περιουσία και ανάλογα η μερίδα του κάθε εταίρου σε σχέση με το προηγούμενο έτος είναι η ζημιά. Αν δεν υπάρχει σχετική πρόβλεψη, οι εταίροι δεν έχουν υποχρέωση να καλύψουν τις ζημιές.

γ) Το δικαίωμα συμμετοχής των εταίρων στο προϊόν της εκκαθάρισης

Εφόσον πραγματοποιηθεί η λύση της εταιρίας και ολοκληρωθούν οι εργασίες της εκκαθάρισεως, οι εταίροι στη συνέχεια απαιτούν συμμετοχή στο προϊόν της εκκαθάρισεως της εταιρικής περιουσίας κατά λόγο της μερίδας τους στα κέρδη(δηλαδή το ποσοστό συμμετοχής στο προϊόν της εκκαθάρισης είναι ίδιο με το αντίστοιχο ποσοστό συμμετοχής στα κέρδη), εάν το καταστατικό ή οι εταίροι με απόφαση τους δεν προβλέπουν κάτι άλλο. Μεταβιβαστή είναι η απαίτηση στο προϊόν της εκκαθάρισεως.

δ) Το δικαίωμα των εταίρων της απόδοσης της εισφοράς που κατέβαλλαν

Εφόσον λυθεί η εταιρία, ο εταίρος έχει αξίωση να του αποδοθεί η εισφορά την οποία έχει καταβάλλει. Συγκεκριμένα, οι χρηματικές εισφορές καθώς και η αξία του αντικειμένου που εισφέρθηκε κατά κυριότητα, επιστρέφονται στον εταίρο. Το αντικείμενο εισφέρεται αυτούσιο στην περίπτωση όπου η εισφορά συνιστάται στη χρήση πράγματος, όταν το αντικείμενο δεν είναι απαραίτητο για την εκκαθάριση και γενικά η εταιρία δεν το χρειάζεται άλλο.

2) Τα προσωπικά δικαιώματα (ή δικαιώματα διοικήσεως) των εταίρων

Η βασική διάκριση των δικαιωμάτων διοικήσεως είναι:

§ Κύρια δικαιώματα και

§ βοηθητικά δικαιώματα.

α) Τα κύρια προσωπικά δικαιώματα

Τα κύρια προσωπικά δικαιώματα (ή δικαιώματα διοικητικής φύσεως) είναι τα εξής:

- Το δικαίωμα σύμπραξης των εταίρων στη λήψη των αποφάσεων.
- Το δικαίωμα συμμετοχής των εταίρων στη διαχείριση.
- Το δικαίωμα ψήφου.

1) Το δικαίωμα σύμπραξης των εταίρων στη λήψη των αποφάσεων

Η διάκριση των λειτουργιών των προσωπικών εταιριών όπως και κάθε εταιρίας είναι η εξής:

§ Στη διοικητική ή διαχειριστική λειτουργία και

§ στη λειτουργία την οποία αφορά την οργάνωση και τη λειτουργία της εταιρίας καθώς και την εποπτεία και τον έλεγχο της διοικητικής λειτουργίας.

Η λειτουργία η οποία υπερτερεί είναι η δεύτερη, η ανώτατη λειτουργία, η οποία όχι μόνο είναι κυρίαρχη της τύχης της εταιρίας αλλά και προΐσταται των άλλων λειτουργιών. Γι' αυτό το λόγο η συγκεκριμένη λειτουργία ανήκει σε όλους τους εταίρους για τους οποίους υπάρχει η εταιρία. Οπότε κάθε εταίρος έχει το δικαίωμα σύμπραξης στη λήψη αποφάσεων του ανώτατου οργάνου.

Με αυτό το δικαίωμα κάθε εταίρος είναι δυνατόν να συμπράττει και να ψηφίζει στη συνέλευση των εταίρων. Είναι ένα δικαίωμα αναφαίρετο το οποίο όμως υπόκειται μόνο στους περιορισμούς οι οποίοι τυχόν προβλέπονται από το καταστατικό, με βασικό τον περιορισμό λήψης των αποφάσεων με πλειοψηφία και φυσικά ότι περιορισμούς επιβάλλει ο Αστικός Κώδικας.

Η αρμοδιότητα της γενικής συνέλευσης ανάγεται στην συγκρότηση και στην οργάνωση της εταιρίας και επίσης και στην εποπτεία του διαχειριστικού οργάνου. Τα βασικά τα οποία υπάγονται εδώ είναι τα εξής:

- Η εκλογή του διαχειριστή ή η ανάκληση του.
- Ο αποκλεισμός των εταίρων.
- Ο διορισμός των εκκαθαριστών.

- Ø Η λογοδοσία του διαχειριστή προς όλους τους εταίρους.
- Ø Οι τροποποιήσεις της εταιρικής σύμβασης.

Ομόφωνα παίρνονται οι αποφάσεις του ανώτατου οργάνου. Όμως είναι δυνατόν το καταστατικό να προβλέπει άλλο τρόπο λήψης τους. Οπότε είναι δυνατόν να προβλέπει ότι οι αποφάσεις θα παίρνονται με πλειοψηφία προσώπων ή μερίδων. Επίσης, το καταστατικό είναι δυνατόν να προβλέπει άλλο τρόπο λήψης των αποφάσεων για τα θέματα εκείνα τα οποία υπάγονται στο ανώτατο όργανο.

Το δικαίωμα ψήφου ασκείται αυτοπροσώπως από τους εταίρους. Όμως το καταστατικό είναι δυνατόν να προβλέπει την άσκηση του με αντιπρόσωπο, με την προϋπόθεση ότι ο αντιπρόσωπος είναι, εξαιτίας του προσωπικού χαρακτήρα της εταιρίας, αποδεκτός από όλα τα μέλη της εταιρίας. Επίσης, από την υποχρέωση πίστης συνεπάγεται η ειδικότερη υποχρέωση των εταίρων να ψηφίζουν με βάση το συμφέρον της εταιρίας και των συνεταίρων τους.

2) Το δικαίωμα συμμετοχής των εταίρων στη διαχείριση

Ένα από τα πιο σημαντικά προσωπικά δικαιώματα (δικαιώματα διοικήσεως) είναι το δικαίωμα διαχείρισης και εκπροσώπησης το οποίο ταυτόχρονα θεωρείται ότι είναι και εταιρική υποχρέωση.

Οι εξουσίες τις οποίες έχει ο διαχειριστής προέρχονται από την εταιρική ιδιότητα δηλαδή από την εταιρική σύμβαση. Στον Α.Κ. ορίζεται όσον αφορά τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις του διαχειριστή ότι γίνεται η εφαρμογή αναλόγως με τις διατάξεις για την εντολή που υπάρχουν στον Α.Κ. Οπότε, σε σχέση με τις διατάξεις για την εντολή:

- § Ο διαχειριστής εταίρος δεν έχει το δικαίωμα να κάνει υποκατάσταση άλλων προς εκπλήρωση των διαχειριστικών του υποχρεώσεων, εξαίρεση αποτελεί η περίπτωση που το επιτρέπει η εταιρική σύμβαση. Ακόμα και αν δεν προβλέπεται από την εταιρική σύμβαση ο διαχειριστής έχει τη δυνατότητα είτε να διορίσει πληρεξουσίους είτε να προσλάβει υπαλλήλους οι οποίοι να έχουν την ικανότητα να αναλάβουν την εκτέλεση διαχειριστικών καθηκόντων. Για παράδειγμα: Τεχνικός διευθυντής, λογιστής, αλλά όχι την εκτέλεση διευθυντικών καθηκόντων.
- § Ο διαχειριστής έχει το δικαίωμα να ζητήσει από την εταιρία είτε προκαταβολή είτε απόδοση δαπανών καθώς και αποκατάσταση ζημιών.

§ Για οποιοδήποτε διαχειριστικό πταίσμα ο διαχειριστής εταίρος ευθύνεται απέναντι στους εταίρους. Όταν ο διαχειριστής κάνει κάποια ζημιά στην εταιρία (με την επιφύλαξη της συνδρομής των προϋποθέσεων της actio pro socio), μόνο αυτή έχει το δικαίωμα να τον εναγάγει για αποζημίωση, ο κάθε εταίρος ατομικά δεν έχει τέτοιο δικαίωμα.

Εκτός από τα δικαιώματα τα οποία έχει ένας διαχειριστής στερείται και κάποια άλλα όπως:

∅ Ο διαχειριστής δεν έχει καμία αξίωση για καταβολή αμοιβής, εφόσον η διενέργεια της διαχείρισης είναι εταιρική υποχρέωση. Όμως είναι δυνατόν να συμφωνηθεί κάποια αμοιβή η οποία μπορεί να είναι είτε σε πάγιο ποσό είτε σε ποσοστά από τα κέρδη ή μπορεί και στα δυο.

∅ Ο διαχειριστής δεν έχει το δικαίωμα να κάνει μεταβίβαση της διαχειριστικής του εξουσία, όμως έχει τη δυνατότητα να κάνει μεταβίβαση των απαιτήσεων του από τη διαχείριση, αφού είναι δυνατόν να απαιτηθούν και πριν από την εκκαθάριση.

3) Το δικαίωμα ψήφου

Κάθε εταίρος έχει δικαίωμα να συμμετέχει στη λήψη των εταιρικών αποφάσεων δηλαδή κανένας από του εταίρους δεν στερείται το δικαίωμα ψήφου. Το δικαίωμα ψήφου, για κανέναν από τους εταίρους, δεν έχει την δυνατότητα η εταιρική σύμβαση να αποκλείσει. Μια ψήφο αντιστοιχεί σε κάθε εταίρο, υπάρχει όμως δυνατότητα να γίνει συμφωνία ότι ο αριθμός των ψήφων των εταίρων θα εξαρτάται από το ύψος των εισφορών των εταίρων.

Η άσκηση του δικαιώματος ψήφου γίνεται αυτοπροσώπως εκτός αν από το καταστατικό προβλέπεται η άσκηση του δικαιώματος ψήφου με αντιπρόσωπο (με βάση τη δυνατότητα μεταβίβασης του δικαιώματος ψήφου σε τρίτο). Τέλος, από την υποχρέωση πίστωσης των εταίρων προκύπτει η ειδικότερη υποχρέωση κάθε εταίρου να ασκεί το δικαίωμα ψήφου σύμφωνα με τα συμφέροντα όχι μόνο της εταιρίας αλλά και των εταίρων.

β) Τα βοηθητικά δικαιώματα

Τα βοηθητικά προσωπικά δικαιώματα (ή δικαιώματα διοικητικής φύσεως) είναι τα εξής:

§ Το δικαίωμα ελέγχου της πορείας των υποθέσεων της εταιρείας.

§ Το δικαίωμα λογοδοσίας και πληροφοριών.

1) Το δικαίωμα ελέγχου της πορείας των υποθέσεων της εταιρείας

Κάθε εταίρος, ακόμα και στην περίπτωση που είναι διαχειριστής αλλά απέχει για οποιοδήποτε λόγο από την άσκηση της διαχειριστικής εξουσίας, έχει κάθε δικαίωμα:

- Να γνωρίζει την πορεία των εταιρικών υποθέσεων,
- να εξετάζει τα βιβλία καθώς και τα έγγραφα της εταιρίας και
- να καταρτίζει περίληψη της περιουσιακής κατάστασης.

Αυτό το δικαίωμα θεωρείται απόλυτο, επειδή στηρίζεται σε διατάξεις αναγκαστικού δικαίου, οποιαδήποτε συμφωνία το περιορίσει ή το καταργήσει θεωρείται άκυρη. Επιπλέον, η παραίτηση από το δικαίωμα αυτό θεωρείται άκυρη. Εκτός αυτών, το δικαίωμα θεωρείται προσωποπαγές δηλαδή ούτε μπορεί να μεταβιβαστεί αλλά ούτε επιτρέπεται η ενάσκηση του.

Όμως η συσταλτική ερμηνεία του άρθρου είναι αποδεκτή προκειμένου ο εταίρος όταν δεν μπορεί να ασκήσει το δικαίωμα του αυτοπροσώπως, να έχει τη δυνατότητα και χωρίς να χρειάζεται τη συναίνεση των άλλων εταίρων να διορίζει αντιπρόσωπο του και γενικά να μπορεί να χρησιμοποιεί βοηθητικά πρόσωπα, ευθυνόμενος ο ίδιος με βάση τις αρχές της ενδοσυμβατικής ευθύνης. Οι εταίροι έχουν τη δυνατότητα να προβάλλουν αντιρρήσεις όσον αφορά το πρόσωπο του αντιπροσώπου, μόνο αν αυτές μπορούν να δικαιολογηθούν και τις επιβάλλει η ανάγκη να προστατευθούν τα συμφέροντα της εταιρίας από τον κίνδυνο της διαρροής των εταιρικών μυστικών. Επίσης, είναι δυνατή η άσκηση του δικαιώματος ελέγχου και από τους νόμιμους αντιπροσώπους που έχει θέσει ο εταίρος.

Την ύπαρξη της εταιρικής ιδιότητας προϋποθέτει το δικαίωμα ελέγχου το οποίο είναι στενά συνυφασμένο μ' αυτή. Το δικαίωμα αυτό υπάρχει και κατά τη διάρκεια του παραγωγικού βίου της αλλά και κατά το στάδιο της εκκαθάρισης. Το δικαίωμα αυτό παρέχεται ατομικά σε κάθε εταίρο. Το δικαίωμα του ελέγχου συμπεριλαμβάνει και το δικαίωμα του εταίρου να ζητά διευκρινιστικές πληροφορίες, η άσκηση του θα πρέπει να γίνεται σε οποιαδήποτε περίπτωση όπως επιβάλλεται από τις αρχές της καλής πίστης και από τα συναλλακτικά ήθη.

Όσον αφορά τα έγγραφα και τα υπόλοιπα στοιχεία τα οποία αφορούν την πορεία των εταιρικών υποθέσεων πρέπει να εξετάζονται στο μέρος το οποίο φυλάσσονται και βρίσκονται. Αυτό το μέρος είναι είτε ο τόπος άσκησης της δραστηριότητάς της εταιρίας είτε η έδρα της. Το δικαίωμα εισόδου στο χώρο τον οποίο βρίσκονται τα στοιχεία που αφορούν την πορεία των εταιρικών

υποθέσεων, περιλαμβάνεται στο δικαίωμα ελέγχου. Το δικαίωμα αυτό αφορά τον έλεγχο όλων των βιβλίων, των εγγράφων καθώς και των στοιχείων τα οποία έχουν σχέση με τις συναλλαγές της εταιρίας ακόμα και στην περίπτωση όπου αυτά είναι είτε ανεπίσημα είτε απόρρητα.

Ο φορέας του δικαιώματος ελέγχου έχει τη δυνατότητα να ασκήσει εναντίον του υπόχρεου είτε αναγνωριστική είτε καταψηφιστική αγωγή. Επιπλέον, έχει τη δυνατότητα να ζητήσει και προστασία κατά τη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων. Τέλος, είναι δυνατόν η εταιρία να κάνει καταγγελία ή να αποκλείσει κάποιον εταίρο ο οποίος έδειξε είτε αντισυμβατική είτε παράνομη συμπεριφορά.

2) Το δικαίωμα λογοδοσίας και πληροφοριών

Οποιοσδήποτε από τους εταίρους έχει το δικαίωμα να ζητάει πληροφορίες είτε από τον διαχειριστή είτε από τον εκκαθαριστή της εταιρίας, οι οποίες αφορούν την πορεία των εταιρικών υποθέσεων καθώς και λογοδοσία για τη διεξαγωγή του έργου τους.

Η βασική διαφορά μεταξύ του δικαιώματος ελέγχου της πορείας των υποθέσεων της εταιρίας και του δικαιώματος λογοδοσίας και πληροφοριών είναι ότι το δεύτερο είναι στενότερο επειδή παρέχεται μόνο έναντι είτε των διαχειριστών είτε των εκκαθαριστών της εταιρίας και όχι από οποιοδήποτε εταίρο. Ο εταίρος έχει το δικαίωμα να ζητά πληροφορίες που αφορούν την πορεία των εταιρικών υποθέσεων και μετά από την παροχή λογοδοσίας. Η άσκηση του δικαιώματος παροχής πληροφοριών δικαιολογείται μέχρι το μέτρο όπου η εξέταση των εγγράφων, των βιβλίων και των λοιπών στοιχείων δεν είναι αρκετά για να ενημερώσουν τον εταίρο.

Η λογοδοσία η οποία βαρύνει είτε τον εκκαθαριστή είτε τον διαχειριστή αρχικά οφείλεται μετά το πέρας της εντολής. Όμως, αν η διάρκεια της εταιρίας είναι μεγαλύτερη από ένα έτος, η υποχρέωση αυτή υπάρχει με τη λήξη κάθε εταιρικής χρήσης στην περίπτωση που δεν έχει συμφωνηθεί κάτι άλλο και πάντως με τη λήξη της διαχείρισης.

Ο διαχειριστής έχει υποχρέωση να προβεί σε λογοδοσία όταν:

- Η εταιρική χρήση λήξει,
- όταν η εταιρία διαρκεί για λιγότερο από ένα χρόνο,
- όταν λήξει η εταιρία και

Ὢ όταν λήξει η διαχειριστική του εξουσία χωρίς όχληση από τον δικαιούχο της λογοδοσίας.

Σύμφωνα με το νόμο πρόκειται για υποχρέωση εφόσον η διαχείριση του υπόχρεου ήταν αλλότρια, έστω εν μέρει, υπόθεση, που συνεπάγεται εισπράξεις και δαπάνες. Η ολοκλήρωση της υποχρέωσης γίνεται με οιονεί δικαιοπραξία, η οποία συνιστάται στην ανακοίνωση του λογαριασμού στους συνεταίρους που περιέχει αντιπαράθεση των εξόδων και των εσόδων καθώς και το υπόλοιπο το οποίο προκύπτει. Επιπλέον, στην περίπτωση που στις συναλλαγές συνηθίζεται, είναι απαραίτητο να επισυνάπτονται και τα ανάλογα δικαιολογητικά προς τις δαπάνες και τις εισπράξεις.

3) Άλλα δικαιώματα των εταίρων

Άλλα δικαιώματα των εταίρων είναι τα εξής:

§ Το δικαίωμα της μη μεταβίβασης των εταίρων και

§ Το δικαίωμα εναντίωσης.

α) Το δικαίωμα της μη μεταβίβασης των εταίρων

Η εταιρική συμμετοχή στην ομόρρυθμη εταιρία καθώς και σε κάθε προσωπική εταιρία είναι όχι μόνο ενιαία αλλά και αμεταβίβαστη υπό την έννοια ότι δεν είναι δυνατόν, η μεταβίβαση ούτε στο σύνολο της ούτε να γίνει απόσπαση από αυτή ενός ή ορισμένων δικαιωμάτων, είτε περιουσιακής είτε διοικητικής φύσης, και να μετεβιβασθούν ανεξάρτητα από το σύνολο της εταιρικής συμμετοχής.

Όμως με βάση το καταστατικό ή με ανάλογη συμφωνία μεταξύ των εταίρων είναι πιθανόν η εταιρική συμμετοχή να γίνει μεταβιβαστή, και εν ζωή καθώς και αιτία θανάτου. Η συγκεκριμένη μεταβίβαση μπορεί να έχει σχέση μόνο με το σύνολο της εταιρικής συμμετοχής. Οπότε δεν είναι δυνατόν να μεταβιβαστεί για παράδειγμα: Μόνο το δικαίωμα ψήφου, δικαίωμα διοίκησης, δικαίωμα ελέγχου και άλλα. Από την άλλη πλευρά υπάρχει η δυνατότητα μεταβίβασης της άσκησης των διοικητικών δικαιωμάτων, στην περίπτωση όπου αυτό προβλέπεται από το καταστατικό ή με ομόφωνη απόφαση των εταίρων και δεν υπάρχει αντίθετη διάταξη αναγκαστικού δικαίου. Επίσης, η άσκηση της διαχειριστικής εξουσίας και από τρίτο μη εταίρο είναι δυνατή, φυσικά όμως θα είναι όργανο της εταιρίας και όχι αντιπρόσωπος της.

Όσον αφορά την μεταβίβαση των απαιτήσεων οι οποίες προέρχονται από τα περιουσιακά δικαιώματα είναι δυνατή, εφόσον μετά τη γέννηση τους θεωρούνται απαιτήσεις του κοινού ενοχικού δικαίου. Παραδείγματα ορισμένων δυνατών μεταβιβάσεων είναι τα εξής:

- § Μεταβίβαση της απαίτησης για καταβολή του προϊόντος της εκκαθάρισης.
- § Μεταβιβαστές θεωρούνται και οι απαιτήσεις του διαχειριστή – εταίρου από τη διαχείριση, εφόσον έχουν τη δυνατότητα να απαιτηθούν και πριν από την εκκαθάριση.
- § Η μεταβίβαση της απαίτησης για καταβολή των κερδών τα οποία έχουν ήδη γεννηθεί ή που πρόκειται να γεννηθούν.

β) Το δικαίωμα εναντίωσης

Στην ατομική διαχείριση είτε αυτή προέρχεται από το νόμο είτε από το καταστατικό, κάθε διαχειριστής έχει το δικαίωμα εναντίωσης έναντι των άλλων διαχειριστών.

Προκειμένου η εναντίωση να θεωρηθεί αποτελεσματική, με την έννοια να αφαιρεί από τον εταίρο εκείνον τον οποίο ασκεί την εναντίωση, τη διαχειριστική και εκπροσωπευτική εξουσία, πρέπει να έχει κάποια προσόντα τα οποία είναι τα εξής:

- Προκειμένου να αφαιρέσει την εξουσία διαχείρισης από τον εταίρο με την εσωτερική έννοια του όρου, πρέπει να περιέλθει σ' αυτόν πριν την επιχείρηση της πράξης.
- Προκειμένου να του αφαιρέσει την εξουσία εκπροσώπησης είναι απαραίτητο να περιέλθει σε γνώση τρίτων πριν την επιχείρηση της πράξης.

Το δικαίωμα εναντίωσης είναι ένα δικαίωμα το οποίο συνδέεται με την εξουσία διαχείρισης και επομένως δεν ανήκει στους αποκλεισμένους απ' αυτή εταίρους. Η άσκηση του δικαιώματος εναντίωσης γίνεται πάντοτε ενόψει συγκεκριμένης πράξης, τυπικά ή άτυπα, με απευθυντέα δήλωση βούλησης στον εταίρο – διαχειριστή. Πρόκειται για ένα δικαίωμα το οποίο στηρίζεται σε διατάξεις ενδοτικού δικαίου, κατά συνέπεια είναι ένα δικαίωμα το οποίο μπορεί να αποκλισθεί, να περιορισθεί ή ακόμα και να διευρυνθεί. Όπως κάθε διαπλαστικό δικαίωμα, έτσι και το δικαίωμα εναντίωσης, πρέπει να ασκείται μέσα στα όρια που διαγράφει ο Α.Κ.

Παρόλα αυτά η άσκηση του δικαιώματος εναντίωσης παράγει έναντι των τρίτων τα αποτελέσματα της ακόμα και στην περίπτωση όπου η άσκηση του έγινε κατά παράβαση των συμβατικών περιορισμών ή καθ' υπέρβαση των ορίων που διαγράφονται στα άρθρα του Α.Κ. Είτε παράβαση γίνει είτε υπέρβαση έχει αποτελέσματα εταιρικού και κοινού δικαίου μόνο όσο αφορά τις σχέσεις διαχειριστή εταίρου και εταιρίας.

Έστω και αν η εναντίωση φέρει τα προσόντα, δεν αφαιρεί τη διαχειριστική εξουσία από εκείνον στον οποίο απευθύνεται, αν πρόκειται για επείγον μέτρο, το οποίο αν παραληφθεί απειλείται να συμβεί σοβαρή ζημιά στην εταιρία. Αν σύμφωνα με το καταστατικό η διαμόρφωση της διαχείρισης έχει γίνει ως συλλογική, για τη λήψη του κατεπείγοντος μέτρου δεν είναι απαραίτητη η συναίνεση και των υπόλοιπων διαχειριστών - εταίρων. Σε οποιαδήποτε περίπτωση το δικαίωμα προς λήψη του κατεπείγοντος μέτρου, ανήκει μόνο στο διαχειριστή – εταίρο σύμφωνα με τις προϋποθέσεις του άρθρου του Α.Κ., δεν είναι δυνατόν να ανήκει ούτε στο διαχειριστή – τρίτο ούτε στον εταίρο μη διαχειριστή. Η άποψη η οποία προσπαθεί να αναγνωρίσει το δικαίωμα αυτό και στον εταίρο μη διαχειριστή δεν φαίνεται σωστή.

II)E.E.

A) Ανάπτυξη των δικαιωμάτων των εταίρων στην E.E.

Όπως έχει ήδη αναφερθεί (Μέρος Πρώτο Κεφ.Ι στο ΙΑ), η ετερόρρυθμη εταιρία έχει ομόρρυθμους και ετερόρρυθμους εταίρους. Ο ετερόρρυθμος εταίρος έχει κάποια από τα δικαιώματα τα οποία έχει και ένας ομόρρυθμος εταίρος, όπως:

Ø δικαίωμα ψήφου,

Ø δικαίωμα ελέγχου και πληροφόρησης και λοιπά.

Σύμφωνα με μια γενική άποψη, ο ετερόρρυθμος εταίρος στερείται το δικαίωμα εκπροσωπευτικής και διαχειριστικής εξουσίας. Επειδή όμως ο ετερόρρυθμος εταίρος ευθύνεται περιορισμένα, οπότε το αποτέλεσμα είναι ότι η κεφαλαιουχική του συμμετοχή έχει περισσότερη σημασία από την προσωπική

του συμβολή, το πιο σωστό θα ήταν να είχε λιγότερα δικαιώματα και πιο λίγες υποχρεώσεις σε σχέση με αυτές που έχει ο απεριόριστα ευθυνόμενος εταίρος. Οπότε η συμμετοχή του ετερόρρυθμου εταίρου στα κέρδη και στο προϊόν εκκαθαρίσεως, με βάση των κανόνων που ισχύουν στον Α.Κ., όχι ανάλογα με το μέγεθος του ποσού της εισφοράς του, δεν ανταποκρίνεται στην αρχή της ίσης μεταχειρίσεως των εταίρων.

Όσον αφορά την απαγόρευση μεταβίβασης της συμμετοχής του (χωρίς τη συναίνεση όλων των εταίρων) είναι υπερβολικός περιορισμός.

Τέλος, αν το καταστατικό διαμορφωθεί κατάλληλα οι ετερόρρυθμοι εταίροι είναι δυνατόν να λάβουν τη θέση που τους αρμόζει περισσότερο, δηλαδή να έχουν πιο λίγα δικαιώματα και υποχρεώσεις απ' αυτές που έχουν οι απεριόριστα ευθυνόμενοι.

1) Ετερόρρυθμος εταίρος μη δικαίωμα πράξης διαχείρισης

Ο ετερόρρυθμος εταίρος δεν μπορεί να κάνει πράξεις διαχείρισης. Ο σκοπός αυτού του περιορισμού είναι να μην εκλάβουν οι τρίτοι τον ετερόρρυθμο εταίρο ως απεριόριστα ευθυνόμενο. Σύμφωνα με την ίδια διάταξη ο ετερόρρυθμος εταίρος δεν έχει την εξουσία ούτε «κατ' επιτροπή», πράγμα το οποίο σημαίνει ούτε με πληρεξουσιότητα εκ μέρους είτε των εταίρων είτε του διαχειριστή, έχει το δικαίωμα να εκπροσωπήσει την εταιρία. Φυσικά, αυτή η απαγόρευση είναι δύσκολο να εννοηθεί αφού και τρίτοι έχουν τη δυνατότητα να πάρουν πληρεξούσιο. Έχει γίνει δεκτό, ότι η απαγόρευση έχει σχέση μόνο με την παροχή γενικής εντολής και πληρεξουσιότητας στον ετερόρρυθμο εταίρο και όχι ειδικής για την τέλεση ορισμένων πράξεων.

Ο ετερόρρυθμος εταίρος δεν μπορεί να εξομοιωθεί με ομόρρυθμο εταίρο, αλλά η ευθύνη του απέναντι στους τρίτους με τους οποίους πραγματοποίησε μια συναλλαγή, είναι απεριόριστη και εις ολόκληρον. Αυτή η συνέπεια θα έλθει στην περίπτωση που ο ετερόρρυθμος εταίρος διορίστηκε ως διαχειριστής με βάση το καταστατικό και ο οποίος έκανε πράξεις εκπροσώπησης. Δηλαδή με βάση το νόμο η χορήγηση εκπροσωπευτικών εξουσιών σε ετερόρρυθμο εταίρο θεωρείται έγκυρη αλλά η συνέπεια αυτού είναι η προσωπική ευθύνη του εταίρου.

Εάν όμως το καταστατικό δεν έχει χορηγήσει στον ετερόρρυθμο εταίρο, εξουσίες όπως οι παραπάνω, αλλά αυτός με δική του πρωτοβουλία έκανε συναλλαγές με τρίτους, η εταιρία δεν έχει καμία δέσμευση αλλά θα εφαρμοστούν οι διατάξεις του Α.Κ. Στην περίπτωση όπου η κατάσταση αυτή έγινε ανεκτική από του εταίρους, θα πρόκειται για de facto διαχείριση, οπότε οι

πράξεις που έκανε ο ετερόρρυθμος εταίρος θα είναι έγκυρες αλλά την ευθύνη θα την έχει ο ίδιος.

Τέλος, αμφισβητείται αν ο απεριόριστα ευθυνόμενος εταίρος μπορεί να ανακαλεστεί από τους ετερόρρυθμους εταίρους, αφού μόνο ο πρώτος έχει τη δυνατότητα να είναι διαχειριστής.

2) Δικαίωμα συμμετοχής ετερόρρυθμου εταίρου στα κέρδη και στο προϊόν εκκαθάρισης

Όσον αφορά το μέτρο συμμετοχής των εταίρων όχι μόνο στα κέρδη αλλά και στο προϊόν της εκκαθάρισης πρέπει να λεχθεί ότι το άρθρο του Α.Κ. δεν θα ισχύσει πλήρως όπως και στην ομόρρυθμη εταιρία. Αρχικά, είναι δυνατόν, ο καθορισμός αυτού του μέτρου να γίνεται ελεύθερα από τα αντίστοιχα μέτρα. Στην περίπτωση, όμως όπου το καταστατικό δεν αναφέρει κάτι και οι εταίροι δεν έχουν αποφασίσει κάτι, όλοι οι εταίροι δεν θα συμμετέχουν οπωσδήποτε το ίδιο στα κέρδη καθώς και στο προϊόν εκκαθάρισης.

Εξαιτίας της μερικής κεφαλαιουχικής συγκρότησης της εταιρίας, η διαμόρφωση του μέτρου θα γίνει με βάση την περιουσιακή συμβολή των εταίρων. Συγκεκριμένα, ο υπολογισμός της συμμετοχής των εταίρων στα κέρδη και στο προϊόν εκκαθάρισης θα γίνεται με βάση της εισφοράς των εταίρων στην εταιρία.

3) Δικαίωμα συμμετοχής ετερόρρυθμου εταίρου στις ζημιές

Για τον ετερόρρυθμο εταίρο, ως μέτρο συμμετοχής στις ζημιές λαμβάνεται η περιουσιακή εισφορά του στην εταιρία. Όπως έχει ήδη αναφερθεί, ο ετερόρρυθμος εταίρος ευθύνεται με όλη την προσωπική του περιουσία αλλά μέχρι ένα συγκεκριμένο ποσό. Καταρχήν το ποσό αυτό αντιστοιχεί στο ποσό της εισφοράς του. Υπάρχει όμως και η δυνατότητα στο καταστατικό να γίνεται ορισμός ενός μεγαλύτερου ποσού αλλά πάντοτε αυτό το ποσό είναι περιορισμένο. Φυσικά, είναι επιτρεπτή η συμφωνία ότι ο ετερόρρυθμος εταίρος θα ευθύνεται μόνο για τα εταιρικά χρέη της εταιρίας, αντί κάποιας άλλης εισφοράς, πάντα όμως μέχρι ένα συγκεκριμένο ποσό.

Ο περιορισμός της συμμετοχής του ετερόρρυθμου εταίρου στις ζημιές της εταιρίας γίνεται στην εισφορά του είτε είναι χρηματική είτε σε είδος την οποία κατέβαλλε ή που είναι υποχρεωμένος να καταβάλλει. Πράγμα το οποίο σημαίνει, αν δεν έχει συμφωνηθεί διαφορετικά, ο ετερόρρυθμος εταίρος δεν έχει καμία υποχρέωση να καταβάλλει συμπληρωματική εισφορά προκειμένου να γίνει κάλυψη των ζημιών της εταιρίας. Υπάρχει και η δυνατότητα να γίνει

συμφωνία συμμετοχής του στις ζημιές πέρα από εκείνη που ορίζονται στα άρθρα. Επίσης, υπάρχει και η δυνατότητα συμφωνίας και της απεριόριστης συμμετοχής του στις ζημιές. Εάν όμως έχει γίνει συμφωνία για ευθύνη μεγαλύτερη από το ποσό της εισφοράς του δεν μπορεί να συναχθεί και ανάλογη συμμετοχή στις ζημιές.

Σημείωση: Τα στοιχεία τα οποία αναπτύχθηκαν στο 1^ο κεφάλαιο είναι από τα εξής βιβλία: ΒΑΣΙΛΗΣ ΑΝΤΩΝΟΠΟΥΛΟΣ – ΔΙΚΑΙΟ ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΕΤΑΙΡΙΩΝ, ΑΝΤΩΝΙΑ ΠΟΥΛΑΚΟΥ –ΕΥΘΥΜΙΑΤΟΥ - ΕΠΙΤΟΜΗ ΕΜΠΟΡΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ, ΑΛΕΞΑΝΔΡΙΔΟΥ – ΔΙΚΑΙΟ ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ Β' ΕΚΔΟΣΗ ΠΡΟΣΩΠΙΚΩΝ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ, ΡΟΚΑ Ι- ΕΜΠΟΡΙΚΟ ΔΙΚΑΙΟ ΓΕΝΙΚΟ ΜΕΡΟΣ 3^η ΕΚΔΟΣΗ, ΑΝΤΩΝΟΠΟΥΛΟΥ –ΔΙΚΑΙΟ ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ, ΡΟΚΑ – ΕΜΠΟΡΙΚΟ ΔΙΚΑΙΟ Δ' ΕΚΔΟΣΗ, ΣΚΑΛΙΔΗ – ΔΙΚΑΙΟ ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ – 6^η ΕΚΔΟΣΗ, ΝΙΚ. ΡΟΚΑΣ – ΕΜΠΟΡΙΚΕΣ ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ Δ' ΕΚΔΟΣΗ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ:

«ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΤΩΝ ΕΤΑΙΡΩΝ ΣΤΙΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΕΣ ΕΤΑΙΡΙΕΣ»

ΔΟ.Ε.

A) Ανάπτυξη των υποχρεώσεων των εταίρων στην Ο.Ε.

Για την εκπλήρωση των νόμιμων καθώς και των συμβατικών υποχρεώσεων των εταίρων, οι εταίροι ενέχονται απέναντι στο νομικό πρόσωπο της εταιρίας. Την εκπλήρωση αυτών των υποχρεώσεων την έχουν υποσχεθεί οι εταίροι απέναντι σε κάθε εταίρο ατομικά.

Οι υποχρεώσεις των εταίρων είναι οι ακόλουθες:

- 1) Υποχρέωση της καταβολής της εισφοράς των εταίρων.
- 2) Υποχρέωση πίστωσης των εταίρων.
- 3) Υποχρέωση διαχείρισης και εκπροσώπησης των εταίρων.
- 4) Υποχρέωση συμμετοχής των εταίρων στο ανώτατο όργανο της εταιρείας.
- 5) Υποχρέωση εχεμύθειας.
- 6) Οι υποχρεώσεις των διαχειριστών – εταίρων.

1) Υποχρέωση της καταβολής της εισφοράς των εταίρων

Η εισφορά των εταίρων χωρίζεται σε δυο είδη:

- Την αρχική εισφορά και
- την συμπληρωματική εισφορά.

Γι' αυτό το λόγο έχουμε και δυο είδη υποχρεώσεων:

- § Υποχρέωση της καταβολής της αρχικής εισφοράς των εταίρων.
- § Υποχρέωση της καταβολής συμπληρωματικών εισφορών.

α) Υποχρέωση της καταβολής της αρχικής εισφοράς των εταίρων

Στην ομόρρυθμη εταιρία όπως και σε κάθε είδος εταιρίας, βασικό στοιχείο αποτελεί η ανάληψη από τους εταίρους υποχρέωσης καταβολής εισφοράς. Οι εισφορές είναι απαραίτητες για να δημιουργηθεί το κεφάλαιο της εταιρίας. Στην Ο.Ε δεν είναι υποχρεωτικό εκ του νόμου να υπάρχει κεφάλαιο και επίσης δεν πηγάζει από το νόμο η υποχρέωση της εισφοράς, χωρίς να γίνεται αμφισβήτηση της σύμβασης την οποία ιδρύει η εταιρία ως εταιρική σύμβαση.

Ως εισφορά γενικά θεωρείται η συμβολή του εταίρου, στην πραγμάτωση του εταιρικού σκοπού, την οποία συμβολή ο νόμος την προβλέπει ως υποχρεωτική. Στην Ο.Ε. τέτοιου είδους συμβολή θεωρείται η ανάληψη προσωπικής ευθύνης για τις εταιρικές υποχρεώσεις καθώς και η ανάληψη της διοίκησης των εταιρικών υποθέσεων. Σε κάθε περίπτωση τον κανόνα αποτελεί η ανάληψη υποχρέωσης προς περιουσιακή εισφορά από το καταστατικό. Η πράξη δεν εμφανίζει καμία περίπτωση στην οποία να λείπει η υποχρέωση εισφοράς.

Όταν απαραίτητη προϋπόθεση για την ίδρυση της εταιρίας θεωρηθεί η υποχρέωση εισφοράς τότε η εταιρία στην οποία ένας εταίρος δεν ανέλαβε την σχετική εισφορά θα θεωρηθεί άκυρη. Προϋπόθεση έγκυρης σύστασης της εταιρίας δεν αποτελεί η καταβολή της εισφοράς.

Σαν αντικείμενο εισφοράς είναι δυνατόν να θεωρηθεί οποιαδήποτε παροχή, όπως:

- Πράγματα τα οποία μπορεί να εισφέρονται είτε κατά τη χρήση είτε κατά τη κυριότητα,
- χρήματα,
- εργασία για την οποία ο εταίρος δεν παίρνει μισθό εκτός από την περίπτωση που συνδέεται με την εταιρία και με σύμβαση εξαρτημένης εργασίας,
- άυλα αγαθά.

Επίσης, σαν εισφορά είναι αποδεκτή η τήρηση μιας συμπεριφοράς ή η παράλειψη μιας άλλης, για παράδειγμα: Η παράλειψη ανταγωνισμού. Στην περίπτωση όπου οι εταίροι μεταξύ τους δεν έχουν συμφωνήσει κάτι άλλο και επίσης από τις περιστάσεις και την καλή πίστη δεν συνάγεται το αντίθετο, οι εισφορές θεωρούνται για όλους ότι είναι ίσες.

Στην περίπτωση υπερημερίας ή αδυναμίας κάποιου από τους εταίρους να δώσει την εισφορά του, αλλά και γενικά να μπορεί να εκπληρώσει τις εταιρικές του υποχρεώσεις, οποιοσδήποτε από τους άλλους εταίρους έχει τη δυνατότητα να κάνει καταγγελία στην εταιρία και στην περίπτωση όπου υπάρχει υπαιτιότητα να ζητήσει και να απαιτήσει αποζημίωση. Επιπλέον, ο εταίρος ο οποίος υπαίτια δεν δίνει την εισφορά του μπορεί να αποκλεισθεί από την εταιρία.

β) Υποχρέωση της καταβολής συμπληρωματικής εισφοράς

Στην περίπτωση όπου δεν έχει συμφωνηθεί κάτι άλλο ο εταίρος δεν είναι δυνατόν να αυξήσει την εισφορά του ή ακόμα και να την συμπληρώσει όταν μειώθηκε εξαιτίας των ζημιών. Αυτή η αρχή το ότι ο εταίρος δεν μπορεί χωρίς να το θέλει να υποχρεωθεί να δώσει συμπληρωματική εισφορά αποτελεί βασική αρχή για όλο το εταιρικό δίκαιο.

Η έλλειψη της υποχρέωσης για καταβολή συμπληρωματικών εισφορών είναι διαφορετική από την ευθύνη των εταίρων για τα εταιρικά χρέη. Η συγκεκριμένη ευθύνη έχει σχέση με τις προς τα έξω σχέσεις, δηλαδή τις σχέσεις απέναντι στους τρίτους. Αντίθετα, η υποχρέωση για καταβολή συμπληρωματικών εισφορών έχει σχέση με τις προς τα έσω, δηλαδή τις σχέσεις των εταίρων είτε μεταξύ τους είτε προς της εταιρία (εσωτερική ευθύνη). Επίσης, καμία σχέση δεν έχει η συμμετοχή των εταίρων στις ζημιές η οποία σε καμία περίπτωση δεν αποτελεί εταιρική υποχρέωση αλλά το αποτέλεσμα της είναι η μείωση και η απώλεια της εταιρικής εισφοράς καθώς και η αξία της εταιρικής συμμετοχής του εταίρου στην περίπτωση όπου εμφανίστηκαν ζημιές.

Η αύξηση των εισφορών καθώς και η συμπλήρωση τους στην περίπτωση που υπάρχουν ζημιές, μπορεί να προβλεφθεί στην εταιρική σύμβαση. Με βάση αυτήν την εξουσιοδότηση που τους παρέχει το καταστατικό, οι εταίροι αλλά όχι οι διαχειριστές αποφασίζουν οι ίδιοι αν θα πρέπει στην συγκεκριμένη περίπτωση να γίνει καταβολή των συμπληρωματικών εισφορών. Εάν στην εταιρική σύμβαση υπάρχει ρητή πρόβλεψη τότε η απόφαση των εταίρων είναι δυνατόν να ληφθεί και με πλειοψηφία.

Τέλος, στην περίπτωση που δεν υπάρχει ούτε καταστατική ανάληψη υποχρέωσης ούτε *in concreto* ανάληψη υποχρέωσης για καταβολή συμπληρωματικών εισφορών (για αύξηση κεφαλαίου), ή εκ μέρους ορισμένων, ή ακόμα και της πλειοψηφίας των εταίρων εκούσια καταβολή χρηματικών ποσών ή οποιαδήποτε άλλης παροχής δεν συνιστούν εισφορές, αλλά ούτε προκαλούν αύξηση στο ποσοστό συμμετοχής τους στην εταιρική περιουσία. Αντίθετη λύση θα είχε σαν συνέπεια την ελάττωση του ποσοστού συμμετοχής των εταίρων οι οποίοι δεν κατέβαλαν επιπρόσθετες εισφορές.

2) Υποχρέωση πίστωσης των εταίρων

Με την υποχρέωση πίστωσης, οι εταίροι έχουν την υποχρέωση στα πλαίσια της επιδίωξης του κοινού σκοπού, να προστατέψουν όχι μόνο τα συμφέροντα της εταιρίας αλλά και των εταίρων και επίσης να παραλείπουν οποιαδήποτε ενέργεια είναι δυνατόν να παραβιάσει αυτά τα συμφέροντα. Εάν γίνει παράβαση της υποχρέωσης πίστωσης μπορεί να δημιουργηθεί υποχρέωση για αποζημίωση.

Η υποχρέωση πίστης έχει δυο όψεις, τη θετική και την αρνητική. Με την θετική πλευρά δείχνει ότι οι εταίροι έχουν υποχρέωση όχι μόνο έναντι της εταιρίας αλλά και των εταίρων να κάνουν οτιδήποτε τείνει στην ολοκλήρωση του εταιρικού σκοπού. Με την αρνητική πλευρά δείχνει ότι απαγορεύεται να κάνουν οτιδήποτε εμποδίζει την ολοκλήρωση του εταιρικού σκοπού.

Η υποχρέωση πίστης εμφανίζεται με την απόκτηση της εταιρικής ιδιότητας και εξαφανίζεται με την απώλεια της. Όμως χάνεται πάντα με τη λύση της εταιρίας. Οπότε μετά τη λύση της εταιρίας ο εταίρος έχει τη δυνατότητα νόμιμα να επιδίεται σε ανταγωνιστικές πράξεις, εκτός από την περίπτωση που προσωρινά γίνεται η άσκηση εταιρικής επιχείρησης.

Ο εταίρος δεν έχει το δικαίωμα να ενεργεί για λογαριασμό του ή για λογαριασμό τρίτων πράξεις, οι οποίες είναι αντίθετες από τα συμφέροντα της εταιρίας. Όλους τους εταίρους αφορά η παραπάνω απαγόρευση, πολύ πιο έντονα όμως τους διαχειριστές.

Από τη γενική απαγόρευση συνεπάγεται η ειδική υποχρέωση παράλειψης πράξεων ανταγωνισμού. Σύμφωνα με αυτή την απαγόρευση οι εταίροι δεν έχουν τη δυνατότητα να μετέχουν σε ανταγωνιστρια επιχείρηση αλλά ούτε και στη διοίκηση της ανώνυμης εταιρίας αλλά ούτε στη διοίκηση εταιρίας περιορισμένης ευθύνης, στις οποίες ο σκοπός είναι ίδιος με αυτόν της εταιρίας. Φυσικά σε ειδικές περιπτώσεις υπάρχει η δυνατότητα να επιτραπεί σε εταίρο η εντός κάποιων ορίων, άσκηση των ανταγωνιστικών πράξεων.

Άρα η υποχρέωση πίστης κατά κανόνα δεν είναι αληθινή υποχρέωση προς παροχή δηλαδή προς πράξη ή παράλειψη. Αποτελεί ειδική εκδήλωση της γενικής αρχής της καλής πίστης και είναι το πιο αξιόλογο μέτρο των υποχρεώσεων των εταίρων έναντι της εταιρίας. Όμως υπάρχουν κάποιες περιπτώσεις στις οποίες προσλαμβάνεται συγκεκριμένο περιεχόμενο προς παροχή και συγκεκριμένα προς πράξη ή προς παράλειψη. Τέτοιο είδος περιεχομένου είναι δυνατόν να προσλαμβάνεται από το καταστατικό. Είναι όμως δυνατόν να προσλαμβάνεται και από το νόμο.

3) Υποχρέωση διαχείρισης και εκπροσώπησης

Η εξουσία της διαχειρίσεως περιλαμβάνει το σύνολο των δραστηριοτήτων, των οποίων η κατεύθυνση είναι στην επιδίωξη του κοινού σκοπού. Με την ευρεία έννοια στη διαχείριση συμπεριλαμβάνονται τα ακόλουθα:

⇒ Η σύναψη συμβάσεων.

⇒ Η λήψη αποφάσεων.

⇒ Η τέλεση υλικών πράξεων όπως είναι: Η τήρηση των εμπορικών πράξεων καθώς και αλληλογραφίας.

⇒ Η δικαστική εκπροσώπηση της εταιρίας.

Επιπλέον, η διαχειριστική εξουσία περιλαμβάνει και πράξεις διάθεσης των εταιρικών αντικειμένων, όπως: Μεταβιβάσεις, σύσταση εμπράγματων δικαιωμάτων.

Η διαχείριση δεν θεωρείται μόνο δικαίωμα αλλά και υποχρέωση ταυτόχρονα για τους εταίρους. Σαν υποχρέωση διασφαλίζει την σύμπραξη των εταίρων στην επιδίωξη κοινού σκοπού.

Η διαφορά ανάμεσα στη διαχείριση και στην εκπροσώπηση είναι ότι η διαχείριση αναφέρεται στον διαχειριστή και στην ικανότητα του να κάνει πράξεις με βάση τις εξουσίες που του έχουν παραχωρηθεί από την εταιρική σύμβαση. Αντίθετα, η εκπροσώπηση αφορά την εξουσία του να δεσμεύει την εταιρία απέναντι σε τρίτους έγκυρα. Αυτή η διαφορά είναι καθαρά νομική. Άρα όλες οι πράξεις εκπροσώπησης είναι ταυτόχρονα και πράξεις διαχείρισης. Για παράδειγμα: Όταν ο διαχειριστής αγοράζει ένα ακίνητο για την εταιρία. Το αντίστροφο όμως δεν συμβαίνει πάντα για το λόγο ότι είναι δυνατόν να υπάρχουν πράξεις διαχείρισης οι οποίες δεν θεωρούνται και πράξεις εκπροσώπησης. Για παράδειγμα: Η τήρηση των λογιστικών βιβλίων ή η λήψη αποφάσεων από τους διαχειριστές.

Εάν γίνει υπέρβαση της διαχειριστικής εξουσίας, απλά αποτελεί παράβαση της υποχρέωσης του διαχειριστή απέναντι στους άλλους εταίρους. Αντίθετα, όμως η υπέρβαση της εκπροσωπευτικής εξουσίας έχει ως αποτέλεσμα ότι η τελεσθείσα πράξη δεν είναι ισχυρή και δεσμευτική όχι μόνο για την εταιρία αλλά και για τον τρίτο.

Ο διαχειριστής έχει την υποχρέωση να δίνει πληροφορίες και μετά τη λήξη της διαχείρισης, είναι υποχρεωμένος σε λογοδοσία. Η συγκεκριμένη υποχρέωση για λογοδοσία υπάρχει στο τέλος κάθε έτους, σύμφωνα με τη νομολογία. Αξία έχουν αυτές οι υποχρεώσεις, στην περίπτωση όπου υπάρχουν εταίροι οι οποίοι δεν είναι διαχειριστές.

4) Υποχρέωση συμμετοχής των εταίρων στο ανώτατο όργανο

Η υποχρέωση συμμετοχής στο ανώτατο όργανο της εταιρίας αποτελεί διοικητικής φύσεως υποχρέωση αλλά ταυτόχρονα αποτελεί και δικαίωμα διοικητικής φύσεως.

Οι αποφάσεις που λαμβάνονται στο ανώτατο όργανο, λαμβάνονται ομόφωνα. Όμως με βάση το καταστατικό, ο τρόπος λήψης του μπορεί να είναι διαφορετικός. Δηλαδή είναι δυνατόν να προβλέπει ότι οι αποφάσεις θα παίρνονται με πλειοψηφία των προσώπων ή μερίδων. Στην περίπτωση όπου δεν διευκρινίζεται πιο θα είναι το είδος της πλειοψηφίας, τότε η πλειοψηφία θα είναι επί του όλου αριθμού των εταίρων.

Η ρήτρα του καταστατικού η οποία αφορά την πλειοψηφική λήψη των αποφάσεων είναι δυνατόν να αφορά και την τροποποίηση του. Κατά πλειοψηφία, η απόφαση τροποποίησης του καταστατικού, δεν είναι απαραίτητο να γίνει εξειδίκευση των θεμάτων για τα οποία μπορεί να ληφθεί η σχετική απόφαση. Παρόλα αυτά η εξουσία αυτής της πλειοψηφίας υπόκειται σε κάποιους περιορισμούς.

Αρχικά δεν είναι δυνατόν να θίγει τον πυρήνα της εταιρικής συμμετοχής. Πράγμα το οποίο συμβαίνει για παράδειγμα: Όταν παίρνεται απόφαση για αύξηση της εισφοράς ή για αύξηση του ποσοστού συμμετοχής στην εταιρία. Όχι μόνο η εξουσία της πλειοψηφίας αλλά και η ομόφωνη απόφαση περιορίζεται από τις γενικές διατάξεις του γενικού δικαίου. Με αυτό τον τρόπο μετά από εταιρική απόφαση είναι δυνατόν να θίγεται η αρχή της ίσης μεταχείρισης των εταίρων.

Τέλος, το καταστατικό είναι αυτό το οποίο έχει την δυνατότητα να προβλέπει άλλο τρόπο λήψης των αποφάσεων για όλα εκείνα τα θέματα τα οποία υπάγονται στο ανώτατο όργανο.

5) Υποχρέωση εχεμύθειας

Η πιο ιδιαίτερη υποχρέωση που έχουν οι εταίροι είναι η υποχρέωση της μη κοινοποίησης απόρρητων της εταιρίας σε τρίτους. Αυτή η υποχρέωση ονομάζεται υποχρέωση εχεμύθειας.

6) Οι υποχρεώσεις των διαχειριστών – εταίρων

Ο διαχειριστής εκτός από την υποχρέωση να ασκεί τα καθήκοντα του βάση το συμφέρον της εταιρίας, έχοντας υπόψη όχι μόνο τα συναλλακτικά ήθη αλλά και την καλή πίστη, έχει και πολλές άλλες υποχρεώσεις.

Αρχικά, έχει την υποχρέωση να μην επιχειρεί για δικό του λογαριασμό ούτε για λογαριασμό τρίτων, χωρίς την άδεια της εταιρίας, πράξεις οι οποίες είναι αντίθετες στο σκοπό της εταιρίας. Ακόμα δεν επιτρέπεται να είναι μέλος ανταγωνιστικής προσωπικής εταιρίας ή εταιρίας περιορισμένης ευθύνης. Για την άρση της απαγόρευσης αυτής απαιτείται ειδική άδεια της εταιρίας, την οποία παρέχει το ανώτατο όργανο της εταιρίας.

Επιπλέον, βαρύνεται με την υποχρέωση να παρέχει πληροφορίες στους εταίρους καθώς και στην εταιρία. Ο διαχειριστής υποχρεούται σε λογοδοσία, όταν η διαχείριση λήξει και στο τέλος κάθε χρήσης, εκτός από την περίπτωση όπου η εταιρία έχει διάρκεια μικρότερη από ένα έτος. Στην περίπτωση όπου η διαχείριση υπόκειται από το νόμο, η εκδήλωση της υποχρέωσης λογοδοσίας γίνεται με τη σύμπραξη του εταίρου- διαχειριστή στην κατάρτιση των ετήσιων οικονομικών καταστάσεων της εταιρίας.

Επίσης, ο διαχειριστής έχει την υποχρέωση να κάνει μεταβίβαση στην εταιρία για κάθε απόκτηση του που έκανε στο όνομα του κατά την άσκηση της διαχειριστικής του εξουσία. Ο διαχειριστής έχει την υποχρέωση να δώσει νόμιμο τόκο για τα χρήματα της εταιρίας τα οποία μπορεί να χρησιμοποίησε για τον εαυτό του από την ημέρα που τα χρησιμοποίησε. Αυτός μόνο έχει την υποχρέωση να ασκεί τις αξιώσεις της εταιρίας κατά των τρίτων. Τέλος, δεν αποκλείεται και η περίπτωση που με βάση εταιρικής σύμβασης ή με απόφαση όλων των εταίρων να προβλέπεται η υποχρέωση του διαχειριστή να ακολουθεί τις οδηγίες όλων των υπολοίπων εταίρων.

II)E.E.

A) Ανάπτυξη των υποχρεώσεων των εταίρων στην E.E.

Τις υποχρεώσεις που έχει ο απεριόριστα ευθυνόμενος εταίρος έχει και ο ετερόρρυθμος εταίρος, όπως:

§ υποχρέωση πίστεως του εταιρικού σκοπού

§ και λοιπά.

Φυσικά, ο ετερόρρυθμος εταίρος θα έπρεπε να βαρύνεται με λιγότερες υποχρεώσεις. Αν το καταστατικό δημιουργηθεί κατάλληλα τότε οι ετερόρρυθμοι εταίροι θα έχουν λιγότερες υποχρεώσεις απ' αυτές που έχουν οι ομόρρυθμοι εταίροι.

1) Εκπλήρωση υποχρέωσης ετερόρρυθμου εταίρου στην εταιρική υποχρέωση – καταβολή εισφοράς

Στην περίπτωση όπου η ευθύνη του ετερόρρυθμου εταίρου περιορίζεται στο ποσό της εισφοράς του, το οποίο είναι και το πιο συνηθέστερο πράγμα, έχει γίνει αποδεκτό ότι αυτή αιρείται στο μέτρο το οποίο η εισφορά έχει ήδη καταβληθεί στην εταιρία. Όποτε, η καταβολή της εισφοράς έχει διττό απελευθερωτικό αποτέλεσμα. Από την μια πλευρά αποτελεί εκπλήρωση της εταιρικής υποχρέωσης πράγμα το οποίο έχει σαν αποτέλεσμα το προϊόν της υποχρέωσης η εισφορά να υπόκειται στον επιχειρηματικό κίνδυνο τον οποίο κάθε εταιρική εισφορά υπόκειται. Από την άλλη πλευρά ο ετερόρρυθμος εταίρος απαλλάσσεται από την ευθύνη του έναντι των τρίτων.

Στην περίπτωση όπου ο ετερόρρυθμος εταίρος αναλαμβάνει την υποχρέωση της εισφοράς σε είδος είτε πρόκειται για πράγμα κινητό είτε για πράγμα ακίνητο, άυλο αγαθό κλπ. για να γίνει προσδιορισμός του μέτρου της ευθύνης του θα πρέπει να αποβλέπουμε στην αξία την οποία αναφέρεται στο καταστατικό. Όταν δεν υπάρχει κάτι στο καταστατικό τότε θα αποβλέπουμε στην αντικειμενική αξία της εισφοράς.

Στην περίπτωση όπου η εισφορά συνιστάται σε διαρκή παροχή υπηρεσιών, τότε ο περιορισμός της ευθύνης του εταίρου γίνεται σταδιακά και κάθε φορά γίνεται αφαίρεση της αξίας της υπηρεσίας η οποία παρασχέθηκε από την αξία της εισφοράς την οποία αναγράφει το καταστατικό, προκειμένου να βρίσκεται το εκάστοτε μέτρο της ευθύνης του.

Επίσης, εάν δεν έχει συμφωνηθεί κάτι ο ετερόρρυθμος εταίρος δεν έχει καμία υποχρέωση να καταβάλλει συμπληρωματική εισφορά για την κάλυψη ζημιών της εταιρίας.

Σημείωση: Τα στοιχεία τα οποία αναπτύχθηκαν στο 2^ο κεφάλαιο είναι από τα εξής βιβλία: ΒΑΣΙΛΗΣ ΑΝΤΩΝΟΠΟΥΛΟΣ – ΔΙΚΑΙΟ ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΕΤΑΙΡΙΩΝ, ΑΝΤΩΝΙΑ ΠΟΥΛΑΚΟΥ –ΕΥΘΥΜΙΑΤΟΥ - ΕΠΙΤΟΜΗ ΕΜΠΟΡΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ, ΑΛΕΞΑΝΔΡΙΑΔΟΥ – ΔΙΚΑΙΟ ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ Β' ΕΚΔΟΣΗ ΠΡΟΣΩΠΙΚΩΝ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ, ΡΟΚΑ Ι- ΕΜΠΟΡΙΚΟ ΔΙΚΑΙΟ ΓΕΝΙΚΟ ΜΕΡΟΣ 3^η ΕΚΔΟΣΗ, ΑΝΤΩΝΟΠΟΥΛΟΥ –ΔΙΚΑΙΟ ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ, ΡΟΚΑ – ΕΜΠΟΡΙΚΟ ΔΙΚΑΙΟ Δ' ΕΚΔΟΣΗ, ΣΚΑΛΙΔΗ – ΔΙΚΑΙΟ ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ – 6^η ΕΚΔΟΣΗ ΝΙΚ. ΡΟΚΑΣ – ΕΜΠΟΡΙΚΕΣ ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ Δ' ΕΚΔΟΣΗ.

ΜΕΡΟΣ ΤΡΙΤΟ:

«ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΚΑΙ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΤΩΝ ΜΕΤΟΧΩΝ -ΕΤΑΙΡΩΝ ΣΤΙΣ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥΧΙΚΕΣ ΕΤΑΙΡΙΕΣ»

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ:

«ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΤΩΝ ΜΕΤΟΧΩΝ - ΕΤΑΙΡΩΝ ΣΤΙΣ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥΧΙΚΕΣ ΕΤΑΙΡΙΕΣ»

ΔΑ.Ε.

Α) Ανάπτυξη των δικαιωμάτων των μετόχων στην Α.Ε.

Τα δικαιώματα των μετόχων τα οποία απορρέουν από τη μετοχική σχέση διακρίνονται ως εξής:

§ Τα περιουσιακά δικαιώματα των μετόχων.

§ Τα δικαιώματα διοικητικής φύσης των μετόχων.

§ Διάφορα άλλα δικαιώματα όπως: Το δικαίωμα των μετόχων στην μετοχή και άλλα πολλά.

1) Τα περιουσιακά δικαιώματα των μετόχων

Τα περιουσιακά δικαιώματα των μετόχων τα οποία και αυτά απορρέουν από τη μετοχική σχέση είναι:

ü Δικαίωμα προτιμήσεως.

ü Δικαίωμα συμμετοχής μετόχων στα κέρδη.

ü Δικαίωμα μετόχων στο προϊόν της εκκαθάρισεως.

α) Δικαίωμα προτίμησης

Όταν η αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου πραγματοποιηθεί με τη διάθεση των μετοχών σε τρίτα πρόσωπα, αυτό μπορεί να έχει ως αποτέλεσμα να αποβεί σε βάρος των παλαιών μετόχων. Εάν εισαχθούν νέοι μέτοχοι θα έχει ως συνέπεια τα δικαιώματα των παλαιών μετόχων να περιοριστούν πάνω στο προϊόν της εκκαθαρίσεως αλλά γίνεται και αλλαγή των δυνάμεων μέσα στην εταιρία. Αυτό συμβαίνει επειδή κλονίζει τη θέση ισχύος που έχουν ορισμένοι μέτοχοι μέσα στην επιχείρηση και μπορεί να αποβεί σε βάρος των μετόχων μειοψηφίας, εφόσον όταν εισαχθούν νέοι μέτοχοι είναι δυνατόν να αλλοιωθεί το ποσοστό συμμετοχής τους στο κεφάλαιο της εταιρίας.

Πλέον, έχει γίνει αναγνώριση του δικαιώματος προτίμησης υπέρ των μετόχων που υπάρχουν, όταν λαμβάνεται απόφαση από την εταιρία για να πραγματοποιηθεί αύξηση του κεφαλαίου με την έκδοση νέων μετοχών. Αυτό το δικαίωμα είναι ανάλογο με το ποσοστό συμμετοχής του κάθε μετόχου στο κεφάλαιο.

Το διοικητικό συμβούλιο απευθύνει προς τους μετόχους πρόσκληση για να ασκήσουν το δικαίωμα προτίμησης το οποίο τους παρέχει ο νόμος μέσα σε συγκεκριμένη προθεσμία, η οποία έχει ορισθεί από το όργανο που αποφάσισε την αύξηση του κεφαλαίου και δεν μπορεί να είναι μικρότερη από ένα μήνα.

Στην περίπτωση όπου μέσα στην καθορισμένη προθεσμία δεν γίνει ανάληψη όλων των μετοχών από τους μετόχους, τότε το διοικητικό συμβούλιο έχει τη δυνατότητα να κάνει διάθεση των μετοχών σε τρίτους ελεύθερα. Περιουσιακό θεωρείται ότι είναι το δικαίωμα προτίμησης καθώς και μεταβιβάστο των μετόχων – δικαιούχων όλων των ειδών μετοχών.

Το δικαίωμα προτίμησης ισχύει και στην περίπτωση όπου η εταιρία εκδίδει ομολογίες μετατρέψιμες σε μετοχές. Εάν μεσολαβεί κάποια τράπεζα ή κάποιος άλλος χρηματοδοτικός οργανισμός για να γίνει διάθεση των μετοχών, τότε δεν συνεπάγεται αποκλεισμός των μετόχων από το δικαίωμα προτίμησης.

Είναι δυνατόν όμως το δικαίωμα προτίμησης να αποκλεισθεί ή ακόμα να περιοριστεί με απόφαση της εξαιρετικής γενικής συνέλευσης των μετόχων με τους όρους αυξημένης απαρτίας και πλειοψηφίας. Η βασική προϋπόθεση για το κύρος της απόφασης είναι να υπάρχει γραπτή έκθεση του διοικητικού συμβουλίου, στην οποία θα πρέπει να αναφέρονται οι λόγοι για τους οποίους αποκλείεται ή περιορίζεται το δικαίωμα προτίμησης και επίσης να δικαιολογείται η τιμή για την έκδοση των νέων μετοχών. Τέλος, το δικαίωμα προτίμησης δεν ισχύει όταν υπάρχουν εισφορές σε είδος.

β) Δικαίωμα συμμετοχής μετόχων στα κέρδη

Το δικαίωμα στα κέρδη είναι συμφυές και κατοχυρώνεται από το νόμο προκειμένου να εξασφαλιστεί η προστασία των συμφερόντων της μειοψηφίας των μετόχων. Σύμφωνα με το νόμο σε όλους τους μετόχους αναγνωρίζεται αυτό το δικαίωμα πάνω σε μέρος των ετήσιων κερδών. Η άσκηση αυτού του δικαιώματος γίνεται κάθε χρόνο και γίνεται ύστερα από την έγκριση του ισολογισμού από τη γενική συνέλευση των μετόχων καθώς και τη λήψη απόφασης από αυτήν για τη διάθεση των κερδών.

Όσον αφορά τον τρόπο της διανομής των κερδών κάθε εταιρικής χρήσης εφόσον πρώτα γίνει η αφαίρεση του ποσοστού που απαιτείται για να σχηματιστεί το τακτικό αποθεματικό, είναι ένα σημείο στο οποίο εμφανίζεται η αντίθεση των συμφερόντων ανάμεσα στους μετόχους μικρών αποταμιευτών και στους μεγαλομετόχους. Η επιθυμία των πρώτων είναι να γίνει διανομή μερίσματος και μάλιστα να εισπράξουν όσο το δυνατόν γίνεται μεγαλύτερο τμήμα από τα ετήσια κέρδη. Αντίθετα, το ενδιαφέρον των δεύτερων είναι όχι μόνο η ευόδωση της εταιρικής επιχείρησης αλλά και η επέκταση των εργασιών της, επιθυμούν τα κέρδη της επιχείρησης να παραμείνουν σ' αυτή ή τουλάχιστον να γίνει διανομή μικρότερου τμήματος από τα κέρδη προκειμένου το υπόλοιπο να παραμείνει στην εταιρία.

Σύμφωνα με το νόμο προβλέπεται ότι το τμήμα των κερδών εφόσον πρώτα αφαιρεθεί ένα ποσό για να σχηματισθεί το τακτικό αποθεματικό, πρέπει υποχρεωτικά να γίνει διανομή στους μετόχους, ενώ για τα υπόλοιπα κέρδη δεν υπάρχει καμία πρόβλεψη.

Όσον αφορά τα κέρδη τα οποία απομένουν μετά από τη καταβολή του πρώτου μερίσματος, συνήθως στο καταστατικό υπάρχει ανάλογη πρόβλεψη. Είναι δυνατόν να προβλέπεται και η καταβολή δεύτερου μερίσματος στους μετόχους ή και ακόμα να προβλέπεται ο σχηματισμός έκτακτου αποθεματικού. Εάν όμως δεν υπάρχει σχετική πρόβλεψη για τη διάθεση των υπόλοιπων κερδών εφόσον γίνει η διανομή του πρώτου μερίσματος γίνεται δεκτό ότι είναι υποχρεωτικό αυτά να διανεμηθούν στους εταίρους. Εξάιρεση αποτελεί η περίπτωση όπου η εταιρία παρουσιάζει μεγάλη ανάγκη κατά αντικειμενική κρίση.

Επομένως, το δικαίωμα στα κέρδη είναι το πιο σημαντικό μετοχικό δικαίωμα γιατί με αυτό κάθε μέτοχος έχει το δικαίωμα να μπορεί να συμμετέχει στα κέρδη τα οποία του αντιστοιχούν σε κάθε εταιρική χρήση. Επιπλέον, κάθε μέτοχος έχει το δικαίωμα να μπορεί να συμμετέχει στα επιτευχθέντα κέρδη στη συγκεκριμένη εταιρική χρήση (όχι μόνο σε αυτά τα οποία εμφανίζονται στο ισολογισμό). Ο κάθε μέτοχος έχει και το δικαίωμα να του δοθεί όλο εκείνο το μέρος των κερδών το οποίο δεν επιβάλλεται να παρακρατηθεί ούτε από το

νόμο, ούτε από το καταστατικό ούτε και από τα εταιρικά συμφέροντα (δικαίωμα για καταβολή του μερίσματος).

γ) Δικαίωμα μετόχων στο προϊόν της εκκαθάρισης

Ο νόμος δεν αναφέρεται ευθέως στο δικαίωμα μετόχων στο προϊόν της εκκαθάρισεως. Παρόλα αυτά οι μέτοχοι απαιτούν να τους καταβληθεί τμήμα του προϊόντος της εκκαθάρισεως ανάλογα με την ονομαστική αξία των μετοχών τους. Αυτή η απαίτηση είναι μεταβιβαστή.

2) Τα δικαιώματα διοικητικής φύσης των μετοχών

Ο λόγος που στον μέτοχο εκτός από τα περιουσιακά δικαιώματα παρέχονται και διοικητικά δικαιώματα είναι ότι κατέβαλλε κάποια εισφορά προκειμένου να γίνει μέλος στην εταιρία. Αυτά τα δικαιώματα είναι τα ακόλουθα:

ΰ Δικαίωμα προβολής των παράνομων αποφάσεων της γενικής συνελεύσεως.

ΰ Δικαίωμα ψήφου.

ΰ Δικαίωμα διορισμού μελών του διοικητικού συμβουλίου.

ΰ Δικαιώματα μειοψηφίας των μετόχων.

α) Δικαίωμα προβολής των παράνομων αποφάσεων της γενικής συνελεύσεως

Οι αποφάσεις της γενικής συνέλευσης των μετόχων πάσχουν στις ακόλουθες περιπτώσεις όταν:

§ Η απαιτούμενη από το νόμο απαρτία ή πλειοψηφία δεν υπήρξε και γενικά όταν είναι αντίθετες από το νόμο.

§ Η συγκρότηση ή η σύγκληση της δεν ήταν νόμιμη.

Η ακυρότητα απόφασης της γενικής συνέλευσης είναι δυνατόν να προβληθεί μέσα σε προθεσμία δυο ετών από οποιονδήποτε έχει έννομο συμφέρον. Ο υπολογισμός αυτής της προθεσμίας γίνεται από την ημερομηνία υποβολής στη Διοίκηση αντιγράφου των πρακτικών της γενικής συνέλευσης

κατά την οποία λήφθηκε η απόφαση. Πράγμα το οποίο δεν ισχύει, όταν η λήψη της απόφασης έγινε από ομάδα προσώπων στην οποία συμμετείχαν και μη μέτοχοι ή χωρίς να υπάρχει σκοπός άσκησης των δικαιωμάτων και υποχρεώσεων στα πλαίσια της γενικής συνέλευσης, ως οργάνου της εταιρίας. Όταν πρόκειται για αποφάσεις οι οποίες έρχονται σε διαρκή αντίθεση με διατάξεις αναγκαστικού δικαίου είναι προφανές ότι δεν θεραπεύονται με την πάροδο δυο ετών, αλλά παραμένουν άκυρες.

Την ακύρωση των αποφάσεων της γενικής συνέλευσης νομιμοποιούνται να ζητήσουν:

Ὑ Κάθε μέλος από το διοικητικό συμβούλιο εφόσον με την εκτέλεση της απόφασης υπάρχει κίνδυνος να αντιμετωπίσει ποινική ευθύνη ή υποχρέωση για αποζημίωση.

Ὑ Οι μέτοχοι οι οποίοι αντιπροσωπεύουν το 1/20 του μετοχικού κεφαλαίου, εφόσον βρίσκονταν στην γενική συνέλευση και ανατήχθηκαν στη λήψη απόφασης ή εφόσον ο αποκλεισμός τους έγινε παράνομα.

Ὑ Το διοικητικό συμβούλιο.

β) Δικαίωμα ψήφου

Το δικαίωμα ψήφου θεωρείται το πιο σπουδαίο δικαίωμα διοικήσεως του μετόχου. Αυτό το δικαίωμα δίνει τη δυνατότητα στους μετόχους να συμμετέχουν στη λήψη αποφάσεων της γενικής συνέλευσης και να μπορούν να επηρεάζουν το αποτέλεσμα της ψηφοφορίας. Η άσκηση αυτού του δικαιώματος γίνεται μόνο στη γενική συνέλευση με μια συγκεκριμένη διαδικασία.

Κατά αναγκαστικό δίκαιο δικαίωμα ψήφου παρέχεται από όλες τις μετοχές. Πράγμα το οποίο σημαίνει ότι δεν μπορεί να υπάρξει μετοχή που να μην έχει εφοδιαστεί με δικαίωμα ψήφου με μοναδική εξαίρεση τις προνομιούχες μετοχές χωρίς ψήφο και επίσης κάθε μετοχή που έχει την ίδια ονομαστική αξία. Οι προνομιούχες μετοχές παρέχουν δικαίωμα ψήφου μόνο στην περίπτωση που πρόκειται για τις ιδιαίτερες συνελεύσεις των προνομιούχων μετοχών. Εκτός αυτών, το δικαίωμα ψήφου το έχουν και οι μετοχές τις οποίες κατέχει η ίδια η εταιρία, για όσο χρόνο τις έχει στην κατοχή της.

Επιπλέον, ο κάθε μέτοχος έχει το δικαίωμα να ασκήσει το δικαίωμα ψήφου ακόμα και στην περίπτωση όπου τα προσωπικά του συμφέροντα συγκρούονται με τα συμφέροντα της εταιρίας. Το δικαίωμα ψήφου είναι δυνατόν να ασκηθεί και με κάποιο αντιπρόσωπο. Ως αντιπρόσωπος είναι

δυνατόν να θεωρηθεί και κάποια τράπεζα. Είναι απαραίτητο να κατέχει γραπτή εξουσιοδότηση και να ασκήσει το δικαίωμα ψήφου μέσα σε 15 ημέρες από την ημερομηνία παροχής της εξουσιοδότησης.

Αναφαίρετο θεωρείται το δικαίωμα ψήφου από τους μετόχους. Πιο συγκεκριμένα, αυτό το δικαίωμα δεν είναι δυνατόν να αφαιρεθεί ούτε από το καταστατικό, ούτε από τη γενική συνέλευση, ούτε από το διοικητικό συμβούλιο. Ακόμα δεν είναι δυνατόν να γίνει ο αποκλεισμός των μετόχων από τη γενική συνέλευση, εάν αυτοί έχουν συμμορφωθεί με τις νόμιμες διατυπώσεις οι οποίες επιβάλλονται για τη συμμετοχή τους.

γ) Δικαίωμα διορισμού μελών του διοικητικού συμβουλίου

Το δικαίωμα διορισμού μελών του διοικητικού συμβουλίου είναι ένα δικαίωμα διοικητικής φύσεως το οποίο όμως παρέχεται στα μέλη από το καταστατικό.

δ) Δικαιώματα μειοψηφίας των μετόχων

Η παροχή δικαιωμάτων μειοψηφίας θεωρείται ότι είναι ένα από τα μέσα είτε ελέγχου είτε περιστολής της εξουσίας της πλειοψηφίας. Η παροχή των δικαιωμάτων μειοψηφίας γίνεται σε μέτοχο ή ακόμα και σε μετόχους, το σύνολο των μετόχων των οποίων εκπροσωπούν ένα συγκεκριμένο τμήμα του μετοχικού κεφαλαίου. Για την άσκηση των διαφόρων μετοχικών δικαιωμάτων, τα απαιτούμενα ποσοστά του κεφαλαίου δεν είναι ίδια για όλα τα δικαιώματα.

Όσο πιο σημαντικό είναι το δικαίωμα που ασκείται τόσο πιο μεγάλο ποσοστό κεφαλαίου απαιτείται. Γι' αυτό γίνεται η εξής διάκριση:

Ø Σε δικαιώματα τα οποία παρέχονται στη μεγάλη μειοψηφία (συγκεκριμένα το 1/3 του κεφαλαίου).

Ø Σε δικαιώματα τα οποία παρέχονται στη μικρή μειοψηφία (συγκεκριμένα στο 1/20 του κεφαλαίου).

Τα δικαιώματα μειοψηφίας μπορούν να διακριθούν από πλευράς περιεχομένου ως εξής:

- **Δικαίωμα αναβολής λήψης αποφάσεως**

Το συγκεκριμένο δικαίωμα δίνει τη δυνατότητα στη μειοψηφία να έχει πληρέστερη ενημέρωση και προετοιμασία για τα θέματα τα οποία αφορούν την ημερήσια διάταξη. Μετά από αίτηση των μετόχων οι οποίοι εκπροσωπούν το 1/20 του καταβλημένου μετοχικού κεφαλαίου, ο πρόεδρος της συνέλευσης είναι υποχρεωμένος να αναβάλλει τη λήψη απόφασης από τη γενική συνέλευση είτε πρόκειται για τακτική είτε για έκτακτη για την ημέρα την οποία ορίζει η αίτηση και η οποία δεν πρέπει να απέχει από τριάντα ημέρες από τη χρονολογία της συνέλευσης που θα αναβληθεί.

- **Δικαίωμα άσκησης της εταιρικής χρήσης**

Οι μέτοχοι οι οποίοι έχουν το 1/3 του μετοχικού κεφαλαίου το οποίο έχει καταβληθεί, έχουν το δικαίωμα να ζητήσουν από το διοικητικό συμβούλιο την άσκηση απαιτήσεων για αποζημίωση που έχει η εταιρία κατά εκείνων των συμβούλων οι οποίοι την ζημίωσαν. Επίσης, η μειοψηφία έχει το δικαίωμα να ζητήσει από το δικαστήριο να διοριστούν ειδικοί εκπρόσωποι για τη διεξαγωγή της δίκης.

- **Δικαίωμα αρνησικυρίας**

Υπάρχουν κάποιες περιπτώσεις στις οποίες η μειοψηφία είναι δυνατόν να αντιταχθεί στη λήψη κάποιων αποφάσεων της γενικής συνέλευσης, ματαιώνοντας τις. Όπως οι μέτοχοι οι οποίοι εκπροσωπούν το 1/10 του μετοχικού κεφαλαίου είναι δυνατόν να αντιταχθούν στην έγκριση της γενικής συνέλευσης για τη χορήγηση είτε αμοιβής είτε αποζημίωσης σε μέλη του διοικητικού συμβουλίου. Η βασική προϋπόθεση για τη δικαστική μείωση αμοιβής ή αποζημίωσης είναι η εκδηλωθείσα αντίρρηση των μετόχων.

- **Δικαίωμα ανάκλησης διορισθέντων μελών διοικητικού συμβουλίου**

Όταν συντρέχει σημαντικός λόγος, τα μέλη του διοικητικού συμβουλίου τα οποία διορίστηκαν από μέτοχο ή από μετόχους είναι δυνατόν να ανακληθούν, από το μονομελές πρωτοδικείο μετά από αίτηση μετόχων οι οποίοι εκπροσωπούν το 1/10 του καταβλημένου μετοχικού κεφαλαίου.

- **Δικαίωμα ελέγχου διαχειρίσεως**

Εφόσον το δικαίωμα ελέγχου διαχειρίσεως (είτε έκτακτος είτε δικαστικός) ασκείται από τη μειοψηφία, είναι χρήσιμο για να συγκεντρωθούν στοιχεία τα οποία είναι απαραίτητα για την άσκηση αγωγής αποζημιώσεως κατά των μελών του διοικητικού συμβουλίου. Ταυτόχρονα, όχι μόνο η διοίκηση αλλά και οι συναλλασσόμενοι ενημερώνονται όσον αφορά τον τρόπο διαχείρισης της εταιρίας.

Ο έκτακτος έλεγχος αφορά στο κατά πόσο η οικονομική διαχείριση και λειτουργία της εταιρίας καθώς και η κατάρτιση των ετήσιων λογαριασμών πραγματοποιήθηκαν σύμφωνα με το καταστατικό, το νόμο και τις αποφάσεις της γενικής συνέλευσης. Οι μέτοχοι οι οποίοι εκπροσωπούν το 1/3 του καταβλημένου εταιρικού κεφαλαίου μπορούν να ζητήσουν έλεγχο από το δικαστήριο, εφόσον από τη συνολική πορεία των εταιρικών υποθέσεων είναι πιστευτό ότι η εταιρία δεν διοικείται όπως η χρηστή και συνετή διαχείριση επιβάλλει. Αυτό το δικαίωμα το έχει μόνο η μειοψηφία. Εάν το αίτημα κριθεί βάσιμο από το δικαστήριο, η ενέργεια ελέγχου αναθέτεται σε έναν ή περισσότερους ελεγκτές ή σε ορκωτούς ελεγκτές.

- **Δικαίωμα ακυρώσεως αποφάσεων γενικής συνέλευσης**

Η μειοψηφία η οποία εκπροσωπεί το 1/20 του μετοχικού κεφαλαίου έχει τη δυνατότητα να προσβάλει τις ακυρώσιμες αποφάσεις της γενικής συνέλευσης.

- **Δικαίωμα σύγκλησης έκτακτης γενικής συνέλευσης**

Οι μέτοχοι οι οποίοι έχουν το δικαίωμα να ζητήσουν από το διοικητικό συμβούλιο τη σύγκληση έκτακτης γενικής συνέλευσης, είναι αυτοί οι οποίοι εκπροσωπούν το 1/20 του καταβλημένου εταιρικού κεφαλαίου.

- **Δικαίωμα προς διεξαγωγή ονομαστικής ψηφοφορίας**

Το δικαίωμα να διεξαχθεί ονομαστική ψηφοφορία σε σχέση με ορισμένο θέμα της ημερήσιας διάταξης έχουν οι μέτοχοι οι οποίοι εκπροσωπούν το 1/20 του καταβλημένου εταιρικού κεφαλαίου. Έχει γίνει αποδεκτό ότι στην περίπτωση όπου το αίτημα της μειοψηφίας δεν ικανοποιηθεί, η απόφαση της γενικής συνέλευσης είναι άκυρη.

- **Δικαίωμα παροχής πληροφοριών**

Με την άσκηση του δικαιώματος παροχής πληροφοριών, ο αιτών διαφωτίζεται σχετικά με την κατάσταση της εταιρίας, πράγμα το οποίο θεωρείται απαραίτητο για τη σωστή άσκηση του δικαιώματος ψήφου αλλά και πολλών άλλων δικαιωμάτων. Επίσης, εμφανίζεται διαφορά της έκτασης και του περιεχομένου του δικαιώματος ανάλογα με το πώς ασκείται. Δηλαδή αν ασκείται από τη μικρή μειοψηφία (1/20 του καταβλημένου κεφαλαίου) ή αν ασκείται από τη μεγάλη μειοψηφία (1/3 του καταβλημένου κεφαλαίου).

3) Διάφορα δικαιώματα των μετόχων

Άλλα δικαιώματα που έχουν οι μέτοχοι είναι τα εξής:

- ⇒ Το δικαίωμα των μετόχων στην μετοχή.
- ⇒ Το δικαίωμα εγγραφής των μετόχων.
- ⇒ Το δικαίωμα ενημέρωσης των μετόχων πληροφορίες πριν από τη συγχώνευση.
- ⇒ Τα δικαιώματα μετόχων ιδρυτικών τίτλων - ομολογίες.
- ⇒ Το δικαίωμα μεταβιβάσεως των μετοχών.

α) Το δικαίωμα των μετόχων στη μετοχή

Η μετοχή θεωρείται ότι είναι αντικείμενο κυριότητας, επικαρπίας, συγκυριότητας και ενέχυρου γιατί είναι κινητό πράγμα. Ο επικαρπωτής εισπράττει τα μερίσματα, όταν έχει συσταθεί επικαρπία σε μετοχές. Εάν δεν υπάρχει κάποια συμφωνία, ο επικαρπωτής έχει όχι μόνο το δικαίωμα συμμετοχής αλλά και το δικαίωμα ψήφου στη γενική συνέλευση. Σύμφωνα με νεότερη διάταξη ορίστηκε ότι είναι δυνατόν να συμφωνηθεί ότι το δικαίωμα ψήφου θα έχει ο ψιλός κύριος, εκτός εάν το καταστατικό αποκλείει αυτή την ικανότητα.

Στην περίπτωση όπου έχει συσταθεί ενέχυρο σε μετοχές, τίθεται το ίδιο θέμα. Δηλαδή εάν δεν έχει συμφωνηθεί κάτι άλλο, ο ενεχυράσας (οφειλέτης) έχει δικαίωμα και συμμετοχής και ψήφου στη γενική συνέλευση. Είναι δυνατόν όμως, να γίνει συμφωνία ότι το δικαίωμα ψήφου θα ανήκει στον ενέχυρο δανειστή. Εξαιρείται η περίπτωση στην οποία το αρχικό καταστατικό το απαγορεύει.

β) Το δικαίωμα εγγραφής των μετόχων

Δικαίωμα εγγραφής είναι το δικαίωμα που έχει ο κάθε μέτοχος για να αποκτήσει μετοχές σε περίπτωση νέας έκδοσης. Όταν μια ανώνυμη εταιρία προβαίνει είτε σε τυπική είτε σε ουσιαστική αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου της με έκδοση νέων μετοχών, καλεί τους μετόχους της να αποδείξουν μέσα σε καθορισμένη προθεσμία τη μετοχική τους ιδιότητα, προκειμένου να καταστούν κύριοι των μετοχών που τους αναλογούν (τυπική αύξηση) είτε να ασκήσουν το δικαίωμα προτιμήσεως (ουσιαστική αύξηση).

Όσο η προθεσμία διαρκεί, οι μετοχές είναι μετά δικαιώματος (rights –on) και στην περίπτωση που γίνει μεταβίβαση τους, τα δικαιώματα τα οποία αφορούν την αύξηση του κεφαλαίου μεταβιβάζονται στο νέο μέτοχο. Η μετοχή καθιστάται άνευ δικαιώματος (rights – off), με την εκπνοή του χρόνου προθεσμίας, για το λόγο ότι ο παλαιός μέτοχος είτε θα έχει ήδη ασκήσει για λογαριασμό του τα σχετικά δικαιώματα είτε θα έχει παραιτηθεί από αυτά σιωπηρά.

Όταν γίνεται μετάβαση της μετοχής από την κατάσταση μετά δικαιώματος σε εκείνη της άνευ δικαιώματος συνεχίζει να ονομάζεται αποκοπή δικαιώματος, αυτή η έκφραση προέρχεται από τη συνηθέστατη ενέργεια στους ενσώματους τίτλους της αποκοπής κουπονιού.

γ) Το δικαίωμα ενημέρωσης των μετόχων για πληροφορίες πριν από τη συγχώνευση

Ο νόμος, ένα μήνα πριν από την ημερομηνία σύγκλησης της γενικής συνέλευσης η οποία θα αποφασίσει για τη συγχώνευση, παρέχει το δικαίωμα να λαμβάνει ορισμένες πληροφορίες. Έχει το δικαίωμα να λαμβάνει γνώση:

ΰ Του σχεδίου της σύμβασης συγχώνευσης καθώς και της έκθεσης του διοικητικού συμβουλίου όπου εξηγείται η σχέση ανταλλαγής των μετόχων.

ΰ Επιπλέον, μπορεί να γνωρίζει την έκθεση επιτροπής εμπειρογνομόνων για τη συγχώνευση, τις ετήσιες οικονομικές καταστάσεις για τα τρία τελευταία χρόνια καθώς και την ταυτότητα των εταιριών οι οποίες πρόκειται να συγχωνευθούν.

ΰ Και άλλα οικονομικά δεδομένα τα οποία αφορούν αυτές τις εταιρίες.

Τέλος, ο κάθε μέτοχος έχει το δικαίωμα να πάει ο ίδιος στα γραφεία της εταιρίας ή ακόμα και να ζητήσει να του αποσταλούν αντίγραφα, χωρίς να είναι υποχρεωμένος να καταβάλλει τα ανάλογα έξοδα.

δ) Τα δικαιώματα μετόχων ιδρυτικών τίτλων – ομολογίες

Αρχικά, η διάκριση των ιδρυτικών τίτλων είναι η εξής:

§ Κοινοί ιδρυτικοί τίτλοι.

§ Εξαιρετικοί ιδρυτικοί τίτλοι.

Οι ιδρυτικοί τίτλοι δεν έχουν καμία ονομαστική αξία και παρέχουν μόνο το δικαίωμα σε μέρος των καθαρών κερδών της εταιρίας με εκείνες τις προϋποθέσεις τις οποίες ορίζει ο νόμος. Οι ιδρυτικοί τίτλοι όμως δεν παρέχουν δικαίωμα στο προϊόν της εκκαθάρισης αλλά ούτε και δικαίωμα συμμετοχής στη διοίκηση της εταιρίας.

Όσον αφορά τους κοινούς ιδρυτικούς τίτλους αυτοί εκδίδονται μόνο κατά την ίδρυση της εταιρίας. Είναι οι τίτλοι οι οποίοι δίνονται σαν ανταμοιβή για ορισμένες υπηρεσίες, τις οποίες προσέφεραν για τη σύσταση της εταιρίας και ο αριθμός τους δεν είναι δυνατόν να ξεπερνά το 1/10 του συνολικού αριθμού των μετοχών.

Οι κοινοί ιδρυτικοί τίτλοι δίνουν το δικαίωμα απόληψης τμήματος των κερδών της εταιρίας του οποίου ο καθορισμός πρέπει να γίνεται στο καταστατικό. Το δικαίωμα της απόληψης το οποίο ενσωματώνεται στους ιδρυτικούς τίτλους δεν είναι δυνατόν να καλύπτει μεγαλύτερο ποσό από το 1/4 των καθαρών κερδών τα οποία απομένουν μετά από την αφαίρεση των κρατήσεων για τη δημιουργία του τακτικού αποθεματικού και για τη διανομή του πρώτου μερίσματος στους μετόχους.

Η έκδοση των εξαιρετικών ιδρυτικών τίτλων γίνεται όχι μόνο κατά την ίδρυση αλλά και κατά τη λειτουργία της εταιρίας, όπου σε αυτή την περίπτωση απαιτείται και η τροποποίηση του καταστατικού. Η παροχή των εξαιρετικών ιδρυτικών τίτλων γίνεται ως αντάλλαγμα για να παραχωρηθούν στην εταιρία εισφορές σε είδος, δηλαδή αντικείμενα τα οποία είναι δυνατόν είτε να είναι αποτιμητά σε χρήμα είτε όχι.

Αυτοί οι τίτλοι ισχύουν για το χρονικό διάστημα το οποίο προβλέπεται η χρησιμοποίηση των παραχωρημένων αντικειμένων από την εταιρία, υπάρχει και δυνατότητα να γίνει εξαγορά από την εταιρία και νωρίτερα χωρίς τους περιορισμούς οι οποίοι ισχύουν για τους κοινούς ιδρυτικούς τίτλους.

Στην περίπτωση όπου οι εισφορές σε είδος μπορούν να αποτιμηθούν σε χρήμα και ο ενδιαφερόμενος θέλει να αποκτήσει εξαιρετικούς ιδρυτικούς τίτλους είναι φανερό ότι οι εισφορές αυτές δεν πρέπει να υπολογίζονται για τη δημιουργία του μετοχικού κεφαλαίου. Οι εξαιρετικοί ιδρυτικοί τίτλοι παρέχουν

το δικαίωμα πάνω στα κέρδη και μάλιστα το δικαίωμα αυτό είναι δυνατόν να έχει πιο ευρεία έκταση απ' ότι το δικαίωμα το οποίο ενσωματώνεται στους κοινούς ιδρυτικούς τίτλους.

Όσον αφορά τις ομολογίες, πρόκειται για αξιόγραφα τα οποία ενσωματώνουν τοκοφόρο χρηματική απαίτηση κατά της εταιρίας που τις εξέδωσε. Η έκδοση των ομολογιών γίνεται όταν η επιχείρηση πρόκειται να συνάψει ομολογιακό δάνειο. Γίνεται διαίρεση του δανείου σε ίσα τμήματα, καθένα από τα οποία είναι η ονομαστική αξία μιας ομολογίας.

Οι ομολογίες δεν αποδίδουν μερίσμα αλλά τόκο. Άρα αποδίδουν ένα σταθερό εισόδημα ακόμα και σε εκείνες τις περιόδους κατά τις οποίες η εταιρία δεν έχει κέρδη. Σύμφωνα με το νόμο, στους ομολογιακούς δανειστές παρέχεται εκτός του τόκου και το δικαίωμα πάνω σε ένα συγκεκριμένο ποσοστό επί των κερδών, τα οποία απομένουν μετά τη διανομή του πρώτου μερίσματος στους μετόχους. Είναι δυνατόν να προβλέπεται η λήψη και άλλης πρόσθετης παροχής εξαρτώμενης από το ύψος της παραγωγής ή γενικά από το επίπεδο δραστηριότητας της εταιρίας.

Ένα συγκεκριμένο είδος ομολογιών, αποτελούν οι μετατρέψιμες ομολογίες. Αυτές οι ομολογίες παρέχουν στους κατόχους τους απαίτηση καταβολής τόκων όσο διαρκεί ο δανεισμός προς την εταιρία. Συγχρόνως όμως δίνουν και το δικαίωμα στους κατόχους να ζητήσουν στο μέλλον από την εταιρία την αντικατάστασή τους με μετοχές.

ε) Δικαίωμα μεταβίβασης των μετοχών

Κάθε μέτοχος έχει το δικαίωμα να κάνει μεταβίβαση των μετοχών του ελεύθερα. Στο δικαίωμα αυτό δεν είναι δυνατόν να γίνουν περιορισμοί, παρά μόνο σε ειδικές περιπτώσεις οι οποίες προβλέπονται από τη νομοθεσία.

ΙΙΕ.Π.Ε.

Α) Ανάπτυξη των δικαιωμάτων των εταίρων στην Ε.Π.Ε.

Τα δικαιώματα των εταίρων στην εταιρία περιορισμένης ευθύνης διακρίνονται ως εξής, όπως και στις υπόλοιπες εταιρίες:

Ὑ Τα περιουσιακά δικαιώματα των εταίρων.

Ὑ Τα δικαιώματα διοικήσεως των εταίρων.

Ὑ Άλλα δικαιώματα των εταίρων όπως: Το δικαίωμα εξόδου του εταίρου, το δικαίωμα ελέγχου των εταίρων των διαχειριστών, κλπ.

1) Τα περιουσιακά δικαιώματα των εταίρων στην Ε.Π.Ε.

Τα περιουσιακά δικαιώματα των εταίρων στην Ε.Π.Ε. είναι:

§ Δικαίωμα προτιμήσεως των εταίρων.

§ Δικαιώματα στα κέρδη.

§ Δικαίωμα επί του καθαρού προϊόντος της εκκαθάρισης.

α) Δικαίωμα προτιμήσεως των εταίρων

Το δικαίωμα προτιμήσεως των εταίρων είναι περιουσιακής φύσης δικαίωμα το οποίο αναγνωρίζεται στους εταίρους για την απόκτηση καινούργιων εταιρικών μεριδίων όταν πραγματοποιείται αύξηση του εταιρικού κεφαλαίου και σε κάποιες άλλες περιπτώσεις.

Αρχικά η μεταβίβαση του εταιρικού μεριδίου βασίζεται στη θέληση του εταίρου. Υπάρχει όμως και η εξαίρεση ότι υπάρχει η δυνατότητα και της αναγκαστικής εκποίησης. Μετά από άδεια του μονομελούς πρωτοδικείου υπάρχει η δυνατότητα τα εταιρικά μερίδια κάποιου εταίρου είτε μερικά από αυτά είτε όλα ως σύνολο να κατασχεθούν ακόμα και στην περίπτωση που το καταστατικό απαγορεύει τη μεταβίβαση τους.

Στην παραπάνω περίπτωση, είναι δυνατόν να υπερθεματίσουν κατά την εκποίηση τα εταιρικά μερίδια και προτιμώνται έναντι των τρίτων οι οποίοι

προσέφεραν ίσο τμήμα. Με αυτή τη διάταξη έγινε αποτροπή των δυσμενών αποτελεσμάτων εκποίησης των εταιρικών μεριδίων σε τρίτους, για τους εταίρους. Με αυτόν τον τρόπο δίνεται η δυνατότητα να προτιμηθούν οι εταίροι ενώ ταυτόχρονα εξασφαλίζεται και η ικανοποίηση της απαίτησης επισπεύδοντος δανειστή.

Στην περίπτωση όπου κάποιος εταίρος πτωχεύσει τότε τα εταιρικά μερίδια μπορούν να περιληφθούν στην πτωχευτική περιουσία και να εκποιηθούν προκειμένου να γίνει ικανοποίηση των πτωχευτικών πιστωτών. Σε αυτήν την περίπτωση γίνεται εφαρμογή του κανόνα της προτίμησης των εταίρων έναντι των τρίτων οι οποίοι προσέφεραν ίσο τμήμα.

Στην περίπτωση της μεταβίβασης των εταιρικών μεριδίων, δικαίωμα προτίμησης των εταίρων για την απόκτηση τους δεν γίνεται από τον νόμο εκτός από την περίπτωση όπου δεν είναι δυνατόν να ισχύσει η απαγόρευση του καταστατικού για τη μεταβίβαση των εταιρικών μεριδίων. Είναι δυνατόν να καθιερωθεί και για άλλες περιπτώσεις μεταβίβασης εταιρικών μεριδίων δικαίωμα προτίμησης υπέρ των εταίρων. Αν το δικαίωμα αυτό ασκηθεί από περισσότερους από έναν εταίρους τότε ο καθένας συμμετέχει κατά λόγο της συμμετοχής του στο κεφάλαιο της εταιρίας.

β) Δικαιώματα στα κέρδη

Οι εταίροι έχουν το δικαίωμα επί των καθαρών ετήσιων κερδών τα οποία προκύπτουν από τον εγκριθέντα ισολογισμό. Η διανομή των κερδών γίνεται ανάλογα με τη συμμετοχή που έχει ο κάθε εταίρος στο εταιρικό κεφάλαιο. Ο νόμος δεν κάνει συγκεκριμένη πρόβλεψη για το υποχρεωτικό της διανομής κάποιου ποσοστού επί των κερδών. Συνάγεται ότι στην εταιρία περιορισμένης ευθύνης πρέπει να γίνει διανομή στους εταίρους του συνόλου των καθαρών κερδών τα οποία προκύπτουν στο τέλος της εταιρικής χρήσης από τις ετήσιες οικονομικές καταστάσεις της εταιρίας μετά από την αφαίρεση του τακτικού αποθεματικού. Αυτός ο κανόνας παύει να ισχύει αν στο καταστατικό της εταιρίας περιλαμβάνεται άλλη ρύθμιση.

Το καταστατικό έχει τη δυνατότητα να δημιουργήσει προνόμια υπέρ κάποιων εταίρων αλλά δεν έχει τη δυνατότητα να αποκλείσει κάποιο εταίρο από τα κέρδη της εταιρίας. Εκτός από την απαίτηση που έχει ο εταίρος για καταβολή κερδών είναι δυνατόν να θίγει το δικαίωμα συμμετοχής του εταίρου στα πράγματι επιτευχθέντα κέρδη δηλαδή όχι μόνο σε αυτά τα κέρδη τα οποία εμφανίζονται στον ισολογισμό. Πράγμα το οποίο είναι δυνατόν να συμβεί με την αυθαίρετη ή σε μεγάλο βαθμό δημιουργία αφανών αποθεματικών. Ο νόμος δεν προβλέπει ειδική προστασία των εταίρων όπως συμβαίνει στην ανώνυμη εταιρία στην περίπτωση όπου εμφανίζονται υπερβολικά αφανή αποθεματικά.

Ο νόμος προβλέπει και για την περίπτωση διανομής κερδών μη πραγματικών. Όποιος από τους εταίρους έλαβε κέρδη μη πραγματικά έχει υποχρέωση να τα επιστρέψει στην εταιρία, η αγωγή που αφορά την επιστροφή χρημάτων παραγράφεται μετά το πέρασμα πέντε ετών από την ημέρα της καταβολής τους. Η διανομή των μη πραγματικών κερδών υπήρξε στην περίπτωση όπου αυτά δεν προέκυψαν από τον ισολογισμό ή η διανομή τους έγινε πέρα από τα οριζόμενα στον ισολογισμό ή παράνομου ισολογισμού.

Εφόσον το δικαίωμα στα κέρδη γίνεται μόνο μετά από έγκριση του ισολογισμού και εφόσον δεν υπάρχει ρητή πρόβλεψη για τη διανομή προσωρινών απολήψεων, γίνεται δεκτό ότι η προδιανομή των κερδών δεν είναι νόμιμη και συνεπώς απαγορεύεται. Εάν η διανομή των κερδών γίνει πριν από τη σύνταξη του ισολογισμού, αυτά επιστρέφονται και οι διαχειριστές οι οποίοι τα διένειμαν έχουν αστική και ποινική ευθύνη.

γ) Δικαίωμα επί του καθαρού προϊόντος της εκκαθάρισης

Μόνο μετά τη λύση και την εκκαθάριση της εταιρίας είναι δυνατόν να ασκηθεί το δικαίωμα επί του καθαρού προϊόντος της εκκαθάρισης. Εφόσον γίνει η εξόφληση των χρεών και των υπόλοιπων υποχρεώσεων της εταιρίας και ύστερα από την απόδοση των εισφορών, πρέπει να γίνει διανομή στους εταίρους ότι από την εταιρική περιουσία έχει απομείνει κατά λόγο της μερίδας συμμετοχής του κάθε εταίρου σε αυτήν.

2) Τα δικαιώματα διοικήσεως των εταίρων

Τα διοικητικά φύσης δικαιώματα των εταίρων είναι τα ακόλουθα:

§ Δικαίωμα μειοψηφίας των εταίρων.

§ Δικαίωμα ελέγχου και παροχής πληροφοριών σε σχέση με την πορεία των εταιρικών υποθέσεων.

§ Δικαίωμα ψήφου του εταίρου.

α) Δικαιώματα μειοψηφίας των εταίρων

Ορισμένα δικαιώματα τα οποία αναγνωρίζονται στη μειοψηφία των εταίρων ανήκουν στα δικαιώματα διοικητικής φύσης. Τέτοιου είδους δικαιώματα είναι:

Û *Το δικαίωμα σύγκλησης έκτακτης συνέλευσης των εταίρων* το οποίο είναι δυνατόν να ασκηθεί από έναν ή και περισσότερους εταίρους οι οποίοι εκπροσωπούν το 1/20 τουλάχιστον του εταιρικού κεφαλαίου.

Û *Το δικαίωμα έγερσης αγωγής για τη λύση της εταιρίας για σπουδαίο λόγο*, για το οποίο απαιτείται εκπροσώπηση του 1/10 τουλάχιστον του εταιρικού κεφαλαίου.

Û *Το δικαίωμα υποβολής στο δικαστήριο αίτησης για την ανάκληση των εκκαθαριστών*, οι οποίοι ορίστηκαν από τη συνέλευση των εταίρων, μόνο εφόσον υπάρχει σημαντικός λόγος και το ζητούν οι εταίροι οι οποίοι εκπροσωπούν το 1/10 τουλάχιστον του εταιρικού κεφαλαίου.

β) Δικαίωμα ελέγχου και παροχής πληροφοριών σε σχέση με την πορεία των εταιρικών υποθέσεων

Το δικαίωμα να λαμβάνει γνώση της πορείας των εταιρικών υποθέσεων έχει κάθε εταίρος εφόσον δεν είναι διαχειριστής. Η άσκηση αυτού του δικαιώματος μπορεί να γίνει το πρώτο δεκαήμερο μετά τη λήξη κάθε ημερολογιακού τριμήνου, είτε με κάποιο αντιπρόσωπο είτε αυτοπροσώπως.

Επιπλέον, ο κάθε εταίρος έχει το δικαίωμα να εξετάζει τα βιβλία καθώς και τα έγγραφα της εταιρίας οποιαδήποτε στιγμή και με δικά του έξοδα να παίρνει αποσπάσματα του βιβλίου των εταίρων καθώς και του βιβλίου των πρακτικών των συνελεύσεων. Πρόκειται για το δικαίωμα ελέγχου και παροχής πληροφοριών. Σε χρονικά όρια υπόκειται η άσκηση του δικαιώματος, αντίθετα ο έλεγχος δεν υπόκειται σε χρονικά όρια, ο έλεγχος πρέπει να έχει τη δυνατότητα να αφορά οποιαδήποτε χρονική στιγμή.

Κάθε εταίρος έχει το δικαίωμα ελέγχου σε επείγουσες περιπτώσεις ή περιπτώσεις κατά τις οποίες υπάρχει σημαντικός λόγος χωρίς να λαμβάνεται υπόψη η χρονική προϋπόθεση. Για παράδειγμα: Διαχειριστική ανωμαλία, κλπ. Επίσης, η άσκηση του δικαιώματος ελέγχου πρέπει να γίνεται μόνο μέσα στα όρια του σκοπού αλλά στα όρια των λειτουργικών πλαισίων της εταιρίας, απαγορεύεται όμως η άσκηση του καταχρηστικά.

Δικαίωμα κάθε εταίρου είναι το δικαίωμα παροχής πληροφοριών στην εταιρία περιορισμένης ευθύνης, πράγμα το οποίο είναι αντίθετο με ότι συμβαίνει στην ανώνυμη εταιρία, όπου αυτό το δικαίωμα είναι δικαίωμα μόνο της μειοψηφίας.

Σύμφωνα με το νόμο το να λαμβάνει γνώση ο κάθε εταίρος της πορείας των εταιρικών υποθέσεων, το αναγνωρίζει ως δικαίωμα ατομικό, έχει ευθύνη έναντι της εταιρίας για τη διαρροή των απόρρητων πληροφοριών που λαμβάνει. Αυτή η ευθύνη απορρέει από την υποχρέωση πίστης έναντι της εταιρίας, που ο κάθε εταίρος έχει.

γ) Δικαίωμα ψήφου του εταίρου

Καθένας από τους εταίρους περιορισμένης ευθύνης έχει το δικαίωμα μιας τουλάχιστον ψήφου των αποφάσεων από τη συνέλευση των εταίρων και αυτό το δικαίωμα δεν είναι δυνατόν να αφαιρεθεί από κανέναν από τους εταίρους, ούτε ακόμα και αν δώσει τη συγκατάθεση του. Αν κάποιος από τους εταίρους έχει περισσότερα εταιρικά μερίδια τότε ο αριθμός των ψήφων του είναι ανάλογος με τον αριθμό των μεριδίων του. Ο νόμος απαιτεί διπλή πλειοψηφία για τη λήψη των αποφάσεων, τόσο του κεφαλαίου το οποίο υπολογίζεται σε σχέση με τον αριθμό των εταιρικών μεριδίων του κάθε εταίρου, όσο και των προσώπων που υπολογίζεται σε σχέση με τον αριθμό του συνόλου όχι μόνο των εταίρων αλλά και των εταιρικών συμμετοχών.

Κάθε εταίρος θα πρέπει να ασκεί το δικαίωμα ψήφου με τρόπο όχι μόνο ενιαίο αλλά και αδιαίρετο για όλα τα εταιρικά μερίδια. Πράγμα το οποίο σημαίνει ότι με κάποια εταιρικά μερίδια να ψηφίζει υπέρ και με άλλα εναντίον συγκεκριμένης πρότασης. Επίσης, είναι δυνατόν το δικαίωμα ψήφου να ασκηθεί και με κάποιο αντιπρόσωπο.

Υπάρχουν όμως κάποιες περιπτώσεις στις οποίες ο νόμος στερεί από τον εταίρο την άσκηση του δικαιώματος ψήφου. Αυτό γίνεται σε περιπτώσεις σύγκρουσης των προσωπικών συμφερόντων του εταίρου με τα συμφέροντα της εταιρίας. Πιο συγκεκριμένα ένας εταίρος δεν έχει το δικαίωμα να ασκεί το δικαίωμα ψήφου στην περίπτωση όπου η συνέλευση των εταίρων πρόκειται να λάβει απόφαση για την απαλλαγή από την ευθύνη του, ως διαχειριστής. Επίσης, κάποιος εταίρος στερείται το δικαίωμα άσκησης ψήφου στην περίπτωση όπου πρόκειται να ληφθεί απόφαση για την έγερση εταιρικής αγωγής εναντίον του (είτε ως διαχειριστής, είτε ως κατ' ιδίαν εταίρου), στις περιπτώσεις όπου η εταιρία έχει αξίωση αποζημίωσης, η οποία προκύπτει από πράξεις ή παραλείψεις του συγκεκριμένου εταίρου κατά τη σύσταση ή κατά τη λειτουργία της εταιρίας.

Έχει γίνει αποδεκτό ότι από την ψηφοφορία πρέπει να αποκλείεται ο εταίρος για τον οποίον θα ληφθεί απόφαση αποκλεισμού από την εταιρία επειδή προκύπτει σπουδαίος λόγος. Τέλος, στις περιπτώσεις σύγκρουσης συμφερόντων μεταξύ κάποιου εταίρου και εταιρίας, μπορεί ο εταίρος να ασκήσει το δικαίωμα ψήφου. Όμως αν η άσκηση του δικαιώματος του ελεγχθεί

ως καταχρηστική, το αποτέλεσμα θα είναι να επέλθουν οι ίδιες έννομες συνέπειες δηλαδή τις συνέπειες τις οποίες θα είχε αν αυτός είχε συμμετάσχει στην ψηφοφορία κατά παράβαση.

3) Άλλα δικαιώματα των εταίρων

Άλλα δικαιώματα των εταίρων είναι τα εξής:

- Ø Το δικαίωμα εξόδου του εταίρου.
- Ø Το δικαίωμα ελέγχου των εταίρων των διαχειριστών.
- Ø Το δικαίωμα μεταβίβασης των εταιρικών μεριδίων.
- Ø Τα δικαιώματα των διαχειριστών.

α) Το δικαίωμα εξόδου του εταίρου

Η απώλεια της εταιρικής ιδιότητας επέρχεται όχι μόνο από τη λύση της εταιρίας αλλά και από την εκκαθάριση της. Ο νόμος ορίζει ευθέως τη δυνατότητα της εκούσιας εξόδου του εταίρου από την εταιρία καθώς και την δυνατότητα να αποκλειστεί από αυτήν. Υπάρχει η δυνατότητα στο καταστατικό της εταιρίας περιορισμένης ευθύνης να προβλέπεται ότι για την έξοδο κάποιου εταίρου είναι δυνατόν να συντρέχουν κάποιες προϋποθέσεις. Ανεξάρτητα αν υπάρχουν αυτές οι προϋποθέσεις όταν εμφανιστεί σπουδαίος λόγος το δικαίωμα εξόδου το έχει κάθε εταίρος. Ένας σημαντικός λόγος ο οποίος δικαιολογεί το αίτημα του εταίρου για την έξοδο του από την εταιρία είναι δυνατόν να θεωρηθεί και η άρνηση του διαχειριστή να χορηγήσει σε αυτόν αντίγραφο του βιβλίου πρακτικών της συνέλευσης των εταίρων και γενικά η παρεμπόδιση άσκησης των δικαιωμάτων ελέγχου και πληροφόρησης.

Στην περίπτωση όπου υπάρχει σημαντικός λόγος εξόδου του εταίρου είναι απαραίτητη και η απόφαση του μονομελούς πρωτοδικείου, με βάση την οποία διαπιστώνεται η ύπαρξη σημαντικού λόγου και γίνεται προσδιορισμός της μερίδας συμμετοχής του εταίρου που εξέρχεται. Όταν η έξοδος του εταίρου από τη συνδρομή σπουδαίου λόγου δεν εξαρτάται από το καταστατικό, ο εταίρος έχει τη δυνατότητα να ασκεί το δικαίωμα εξόδου με μονομερή δήλωση του προς την εταιρία, η συγκεκριμένη δήλωση αποκτά νομική ενέργεια από τη λήψη της δήλωσης αυτής από τον διαχειριστή.

Ο νόμος δίνει το δικαίωμα εξόδου σε κάθε εταίρο και αν αυτός είχε κάποια διαφωνία κατά τη λήψη απόφασης για τη μεταβολή του αντικειμένου της επιχείρησης.

β) Το δικαίωμα ελέγχου των εταίρων των διαχειριστών

Ο νομοθέτης για την εταιρία περιορισμένης ευθύνης δεν θεώρησε απαραίτητη την ύπαρξη ιδιαίτερου οργάνου για να ελέγχει τη διαχείριση των εταιρικών υποθέσεων όπως υπάρχει στην ανώνυμη εταιρία. Αυτό συμβαίνει βασικά για δυο λόγους. Πρώτον, για το λόγο ότι στην εταιρία αυτή δεν υπάρχει μεγάλος αριθμός προσώπων. Δεύτερον, οι εταίροι είναι και διαχειριστές κατά το νόμο και όσοι δεν είναι οι ίδιοι διαχειριστές έχουν το δικαίωμα ελέγχου των διαχειριστών. Σύμφωνα με το νόμο παρέχεται η δυνατότητα ύπαρξης οργάνου ελέγχου καθώς επιτρέπει στο καταστατικό να περιληφθούν οι σχετικές διατάξεις.

γ) Το δικαίωμα μεταβίβασης των εταιρικών μεριδίων

Τα εταιρικά δικαιώματα σύμφωνα με την αρχή του Αστικού Κώδικα αποτελούν αδιάσπαστο όλο γι' αυτό και η μεταβίβαση ορισμένων μόνο εταιρικών δικαιωμάτων δεν επιτρέπεται δηλαδή χωρίς να γίνει μεταβίβαση της όλης εταιρική συμμετοχής, εφόσον η μεταβίβαση της είναι επιτρεπτή. Πράγμα το οποίο ισχύει για τα δικαιώματα:

• Διοικήσεως.

• Ελέγχου.

• Εναντιώσεως.

• Για απαιτήσεις οι οποίες απορρέουν από την εταιρική σχέση και ανήκουν στο σύνολο των εταίρων όπως για παράδειγμα: Η απαίτηση για καταβολή εισφοράς.

Στην αρχή του αμεταβίβαστου των εταιρικών δικαιωμάτων δεν αντιβαίνει η πρόβλεψη στην εταιρική σύμβαση ότι τα δικαιώματα αυτά θα μπορεί η άσκηση τους να γίνεται και από αντιπρόσωπο, εξαιρείται η περίπτωση όπου υπάρχει αντίθετη διάταξη του νόμου ή του καταστατικού.

Σε αντίθεση, τα περιουσιακά δικαιώματα όπως είναι:

§ Η απαίτηση για καταβολή των αναλογούντων κερδών (εξαιρείται το γενικό δικαίωμα στα κέρδη),

§ η απαίτηση στο προϊόν της εκκαθαρίσεως είναι ελεύθερα μεταβιβάστη γιατί πρόκειται για καθαρά χρηματικές απαιτήσεις οι οποίες ανήκουν στην ατομική σφαίρα κάθε εταίρου.

Επιπλέον, μεταβιβαστές είναι εκείνες οι απαιτήσεις του διαχειριστή εταιρίου από τη διαχείριση εφόσον είναι δυνατόν να απαιτηθούν και πριν από την εκκαθάριση.

δ) Τα δικαιώματα των διαχειριστών

Û Δικαίωμα ενέργειας κάθε πράξης η οποία αποβλέπει στο σκοπό της εταιρίας

Σαν όργανο διαχείρισης οι διαχειριστές έχουν αρμοδιότητα να πραγματοποιούν κάθε πράξη η οποία αποβλέπει στην επίτευξη του σκοπού της εταιρίας. Οι διαχειριστές επειδή είναι όργανα εκπροσώπησης της εταιρίας έχουν αρμοδιότητα:

Û Να καταρτίζουν δικαιοπραξίες στο όνομα της εταιρίας οι οποίες καλύπτονται από το σκοπό της εταιρίας.

Û Να εκπροσωπούν την εταιρία ενώπιον των δικαστηρίων και κάθε δημόσιας αρχής.

Û Να γίνεται σε αυτούς η επίδοση των εγγράφων τα οποία αφορούν την εταιρία καθώς και των αγωγών των τρίτων κατά της εταιρίας.

Û Να παίρνουν τις μονομερείς δηλώσεις τρίτων οι οποίες απευθύνονται προς την εταιρία.

Εφόσον δεν υπάρχει κάποια άλλη συμφωνία θα πρέπει οι διαχειριστές να εκπροσωπούν την εταιρία συλλογικά.

Û Δικαίωμα αμοιβής

Το δικαίωμα που έχουν οι διαχειριστές είναι το δικαίωμα αμοιβής. Σύμφωνα με τον νόμο δεν παρέχεται κατευθείαν στους διαχειριστές τέτοιο δικαίωμα, όμως υπάρχει πιθανότητα στην πράξη διορισμού να υπάρξει συμφωνία ανάμεσα στους διαχειριστές και στην εταιρία για το θέμα της καταβολής της αμοιβής. Με βάση τη νομολογία η αμοιβή θα πρέπει να καταβάλλεται μόνο εφόσον έχει γίνει σχετική πρόβλεψη στο καταστατικό ή ακόμα και στην περίπτωση που λάβει σχετική απόφαση η συνέλευση των εταίρων.

Τις περισσότερες φορές η αμοιβή των διαχειριστών συνιστάται από την μια πλευρά στην καταβολή πάγιας αντιμισθίας και από την άλλη

πλευρά στην απόληψη ενός ποσοστού επί των κερδών, πράγμα το οποίο συμφέρει την εταιρία καθώς ο διαχειριστής με αυτόν τον τρόπο αναγκάζεται να κινείται με μεγαλύτερη αποδοτικότητα.

Û Δικαίωμα υποκατάστασης

Στην περίπτωση όπου ο διαχειριστής έκανε πράξεις ανταγωνισμού για λογαριασμό κάποιου άλλου, το δικαίωμα υποκατάστασης μπορεί να γίνει όταν αυτές οι πράξεις έχουν ολοκληρωθεί, με την απόδοση της εταιρίας της αμοιβής από τη διαμεσολάβηση του διαχειριστή, εάν αυτές δεν έχουν ολοκληρωθεί, με την εκχώρηση της απαίτησης προς την εταιρία για αμοιβή, που έχει ο διαχειριστής έναντι του τρίτου.

Σημείωση: Τα στοιχεία τα οποία αναπτύχθηκαν στο 1^ο κεφάλαιο είναι από τα εξής βιβλία: ΑΝΤΩΝΙΑ ΠΟΥΛΑΚΟΥ –ΕΥΘΥΜΙΑΤΟΥ - ΕΠΙΤΟΜΗ ΕΜΠΟΡΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ, ΑΛΕΞΑΝΔΡΙΔΟΥ – ΔΙΚΑΙΟ ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ Β' ΕΚΔΟΣΗ ΣΑΚΟΥΛΑ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥΧΙΚΩΝ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ, ΡΟΚΑ Ι-ΕΜΠΟΡΙΚΟ ΔΙΚΑΙΟ ΓΕΝΙΚΟ ΜΕΡΟΣ 3^η ΕΚΔΟΣΗ, ΑΝΤΩΝΟΠΟΥΛΟΥ –ΔΙΚΑΙΟ ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ,ΡΟΚΑ – ΕΜΠΟΡΙΚΟ ΔΙΚΑΙΟ Δ' ΕΚΔΟΣΗ, ΣΚΑΛΙΔΗ – ΔΙΚΑΙΟ ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ – 6^η ΕΚΔΟΣΗ, ΝΙΚ. ΡΟΚΑΣ –ΕΜΠΟΡΙΚΕΣ ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ Δ' ΕΚΔΟΣΗ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ:

«ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΤΩΝ ΕΤΑΙΡΩΝ ΣΤΙΣ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥΧΙΚΕΣ ΕΤΑΙΡΙΕΣ»

ΔΑ.Ε.

Α) Ανάπτυξη των υποχρεώσεων των μετόχων

Ένα σύνολο υποχρεώσεων έχουν οι μέτοχοι, οι οποίες κατά κανόνα είναι ίσες μεταξύ τους. Οι υποχρεώσεις που έχουν οι μέτοχοι είναι οι ακόλουθες:

- 1) Υποχρέωση ανάληψης νέων μετοχών.
- 2) Υποχρέωση πίστης των μετόχων έναντι της εταιρίας στην Α.Ε.
- 3) Υποχρέωση των μετόχων στην καταβολή της εισφοράς.
- 4) Υποχρέωση παράλειψης ανταγωνισμού.

1) Υποχρέωση ανάληψης νέων μετοχών

Παλιά ίσχυε ότι η εταιρία έχει τη δυνατότητα μονομερώς να επιβάλλει στους μετόχους καινούργιες εισφορές. Δηλαδή να τους επιβάλλει την υποχρέωση ανάληψης νέων μετοχών προκειμένου να καλυφθεί το ποσό της αύξησης του κεφαλαίου αν δεν είναι δυνατόν να καλυφθεί από τρίτους. Αυτή η άποψη σήμερα δεν ισχύει.

2) Υποχρέωση πίστης των μετόχων έναντι της εταιρίας στην Α.Ε.

Σχέση εμπιστοσύνης χαρακτηρίζεται η σχέση η οποία συνδέει τα μέλη του διοικητικού συμβουλίου με την εταιρία. Με τη σχέση αυτή τα μέλη του διοικητικού συμβουλίου αναλαμβάνουν την υποχρέωση καλής διαχείρισης ξένης περιουσίας. Από αυτή τη σχέση προκύπτει η υποχρέωση πίστεως των συμβούλων της οποίας το περιεχόμενο είναι η προώθηση των συμφερόντων της εταιρίας καθώς και η παράλειψη οποιασδήποτε ενέργειας η οποία θα μπορούσε να βλάψει τα συμφέροντα της εταιρίας.

Επίσης, οι μέτοχοι έχουν υποχρέωση πίστης απέναντι στην εταιρία. Αυτό το καθήκον διαφέρει σε σχέση:

- Ø Με τα τυπολογικά χαρακτηριστικά τα οποία έχει κάθε ανώνυμη εταιρία.
- Ø Με το ποσοστό συμμετοχής κάθε μετόχου στο κεφάλαιο.

3) Υποχρέωση των μετόχων στην καταβολή της εισφοράς

Η υποχρέωση καταβολής των μετόχων της εισφοράς τους, σύμφωνα με την κρατούσα γνώμη ίσως και να θεωρείται η μοναδική υποχρέωση που έχουν οι μέτοχοι. Η υποχρέωση αυτή είναι τόσο πολύ σημαντική ώστε χωρίς την πραγματοποίηση της δεν είναι δυνατόν να αποκτηθεί η μετοχική ιδιότητα. Τέλος, αποκλείεται η απαλλαγή από αυτήν την υποχρέωση, εξαιρείται η περίπτωση αν θα τηρηθεί η διαδικασία μείωσης του κεφαλαίου.

4) Υποχρέωση παράλειψης ανταγωνισμού

Ο νόμος όσον αφορά την υποχρέωση παράλειψης ανταγωνισμού ορίζει ότι όχι μόνο τα μέλη του διοικητικού συμβουλίου αλλά και οι διευθυντές μόνο με την προηγούμενη άδεια της γενικής συνέλευσης έχουν την δυνατότητα να ενεργούν κατ' επάγγελμα για δικό τους λογαριασμό είτε για λογαριασμό τρίτων πράξεις οι οποίες υπάγονται στον σκοπό της εταιρίας είτε να συμμετέχουν ως ομόρρυθμοι εταίροι σε εταιρίες οι οποίες δεν επιδιώκουν τον ίδιο σκοπό. Από το καταστατικό δεν αρκεί γενική εξουσιοδότηση.

ΙΙΕ.Π.Ε.

Α) Ανάπτυξη των υποχρεώσεων των εταίρων στην Ε.Π.Ε.

Οι υποχρεώσεις τις οποίες έχουν οι εταίροι στην Ε.Π.Ε. είναι οι ακόλουθες:

- 1) Οι υποχρεώσεις των εταίρων που προκύπτουν από το καταστατικό.
- 2) Οι υποχρεώσεις των εταίρων που προκύπτουν από το νόμο.
- 3) Υποχρέωση εισφοράς των εταίρων.
- 4) Υποχρέωση συμπληρωματικής εισφοράς.
- 5) Υποχρέωση για παρεπόμενες παροχές
- 6) Οι υποχρεώσεις των διαχειριστών – εταίρων στην Ε.Π.Ε.

1) Οι υποχρεώσεις των εταίρων που προκύπτουν από το καταστατικό

Στην Ε.Π.Ε. ο νόμος επιτρέπει την πρόσληψη προσωπικών στοιχείων. Η εκδήλωση αυτής της διαμόρφωσης γίνεται με τη συνομολόγηση στο καταστατικό επιπλέον εταιρικών υποχρεώσεων. Εφόσον προσωπικά στοιχεία στη συγκεκριμένη εταιρία ή και μεταξύ των εταίρων έχουν προσδοθεί από το καταστατικό, δημιουργείται μεταξύ τους εταιρικός δεσμός, από τον οποίο η υποχρέωση πίστης απορρέει απέναντι στην εταιρία και στους άλλους εταίρους, ακόμα και στην περίπτωση που η νόμιμη διαχείριση δεν ισχύει, δηλαδή ακόμα και αν οι εταίροι δεν είναι διαχειριστές.

2) Οι υποχρεώσεις των εταίρων που προκύπτουν από το νόμο

Όταν η νόμιμη διαχείριση ισχύει καθώς και η εκπροσώπηση, τότε δεν υπάρχει μόνο δικαίωμα αλλά και υποχρέωση για την άσκηση των εξουσιών αυτών. Σε αυτήν την περίπτωση οι εταίροι έχουν τη συναφή υποχρέωση να επιδιώκουν τον κοινό σκοπό καθώς και την υποχρέωση πίστεως όπως έχουν και οι εταίροι στις προσωπικές εταιρίες.

3) Υποχρέωση εισφοράς των εταίρων

Η πιο σημαντική από τις υποχρεώσεις των εταίρων είναι η υποχρέωση εισφοράς. Στην πραγματικότητα η εξάντληση της εισφοράς γίνεται πριν από τη σύσταση της εταιρίας εφόσον η προϋπόθεση της σύστασης της εταιρίας περιορισμένης ευθύνης είναι η ολοσχερής καταβολή του εταιρικού κεφαλαίου και η αντίστοιχη βεβαίωση της συγκεκριμένης καταβολής στο καταστατικό της εταιρίας.

4) Υποχρέωση συμπληρωματικής εισφοράς

Η υποχρέωση συμπληρωματικών εισφορών μπορεί να προβλέπεται είτε από το αρχικό είτε από το τροποποιημένο καταστατικό, αλλά μόνο για την κάλυψη ζημιών οι οποίες έχουν βεβαιωθεί στον ισολογισμό. Συνεπώς οι συμπληρωματικές εισφορές μπορεί να είναι μόνο σε χρήμα και όχι σε είδος. Σε αντίστοιχη διάταξη του καταστατικού θα πρέπει να γίνεται προσδιορισμός του μεγέθους της συμπληρωματικής εισφοράς η οποία δεν πρέπει να είναι μεγαλύτερη από την αρχική εισφορά κάθε εταίρου. Η εμφάνιση της υποχρέωσης καταβολής γίνεται όταν το αποφασίσει η συνέλευση με αυξημένη διαχείριση.

Όταν γίνει η καταβολή των συμπληρωματικών εισφορών, το εταιρικό κεφάλαιο δεν αυξάνεται αλλά μόνο η εταιρική περιουσία. Δηλαδή στο ενεργητικό γράφονται οι συμπληρωματικές εισφορές. Η καταβολή των συμπληρωματικών εισφορών δεν έχει ως σκοπό την εξασφάλιση των εταιρικών δανειστών αλλά αποσκοπεί μόνο στην κάλυψη ζημιών.

Καθένας από τους εταίρους έχει την υποχρέωση για συμπληρωματική εισφορά κατά λόγο της συμμετοχής του στο εταιρικό κεφάλαιο και δεν έχει τη δυνατότητα απαλλαγής της υποχρέωσης ούτε με τη μεταβίβαση των εταιρικών μεριδίων. Εάν γίνει παράβαση της υποχρέωσης καταβολής συμπληρωματικής εισφοράς από έναν εταίρο μέσα στην προθεσμία την οποία ο νόμος προβλέπει είναι δυνατόν να οδηγήσει στον αποκλεισμό του από την εταιρία.

5) Υποχρέωση για παρεπόμενες παροχές

Στο καταστατικό υπάρχει περίπτωση να γίνεται πρόβλεψη για παρεπόμενες παροχές οι οποίες δεν είναι ούτε εισφορά σε είδος αλλά ούτε σε χρήμα. Για παράδειγμα μπορεί να γίνεται πρόβλεψη για υποχρέωση παροχής εργασίας ή παροχής προς την εταιρία χρήσης πράγματος. Εάν από την αρχή δεν υπήρχε σχετική πρόβλεψη, τέτοια υποχρέωση των εταίρων είναι δυνατόν να

προβλεφθεί στο καταστατικό και αργότερα, μόνο εφόσον γίνει συμφωνία από όλους τους εταίρους.

6) Οι υποχρεώσεις των διαχειριστών – εταίρων στην Ε.Π.Ε.

Κατά την εκπλήρωση του έργου τους, οι διαχειριστές έχουν υποχρέωση να καταβάλλουν στις συναλλαγές επιμέλεια. Επιπλέον, οφείλουν να διατηρούν τα απόρρητα της εταιρίας τα οποία περιήλθαν σε γνώση τους εξαιτίας της ιδιότητας τους ως διαχειριστές. Στα πλαίσια της υποχρέωσης πίστης, οφείλουν να απέχουν από την άσκηση ανταγωνισμού κατά της εταιρίας. Οι διαχειριστές δεν έχουν δικαίωμα να ενεργούν για δικό τους λογαριασμό είτε για λογαριασμό κάποιου άλλου, πράξεις οι οποίες ανάγονται στο σκοπό της εταιρίας και να συμμετέχουν σε ετερόρρυθμη ή ομόρρυθμη εταιρία ή οποιαδήποτε άλλη εταιρία περιορισμένης ευθύνης η οποία έχει τον ίδιο σκοπό.

Σημείωση: Τα στοιχεία τα οποία αναπτύχθηκαν στο 2^ο κεφάλαιο είναι από τα εξής βιβλία: ΑΝΤΩΝΙΑ ΠΟΥΛΑΚΟΥ –ΕΥΘΥΜΙΑΤΟΥ - ΕΠΙΤΟΜΗ ΕΜΠΟΡΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ, ΑΛΕΞΑΝΔΡΙΔΟΥ – ΔΙΚΑΙΟ ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ Β' ΕΚΔΟΣΗ ΣΑΚΟΥΛΑ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥΧΙΚΩΝ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ, ΡΟΚΑ Ι-ΕΜΠΟΡΙΚΟ ΔΙΚΑΙΟ ΓΕΝΙΚΟ ΜΕΡΟΣ 3^η ΕΚΔΟΣΗ, ΑΝΤΩΝΟΠΟΥΛΟΥ –ΔΙΚΑΙΟ ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ,ΡΟΚΑ – ΕΜΠΟΡΙΚΟ ΔΙΚΑΙΟ Δ' ΕΚΔΟΣΗ, ΣΚΑΛΙΔΗ – ΔΙΚΑΙΟ ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ – 6^η ΕΚΔΟΣΗ, ΝΙΚ. ΡΟΚΑΣ –ΕΜΠΟΡΙΚΕΣ ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ Δ' ΕΚΔΟΣΗ.

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Σύμφωνα με όλα τα παραπάνω μπορούμε να καταλάβουμε τις διαφορές που έχουν οι εταιρίες μεταξύ τους. Επιπλέον, είναι κατανοητό ότι οι εταίροι – μέτοχοι έχουν διαφορετικά δικαιώματα και υποχρεώσεις ανάλογα με το τύπο της εταιρίας.

Επιπροσθέτως, στην εργασία μας κάναμε πλήρη ανάπτυξη των δικαιωμάτων που έχουν οι εταίροι στις προσωπικές εταιρίες δηλαδή στην Ομόρρυθμη Εταιρία και στην Ετερόρρυθμη Εταιρία καθώς και των υποχρεώσεων τους.

Τέλος, παρουσιάσαμε αναλυτικά τα δικαιώματα που έχουν οι μέτοχοι – εταίροι στις κεφαλαιουχικές εταιρίες δηλαδή στην Ανώνυμη Εταιρία και στην Εταιρία Περιορισμένης Ευθύνης καθώς και των υποχρεώσεων τους.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

ΑΛΕΞΑΝΔΡΙΔΟΥ – ΔΙΚΑΙΟ ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ Β' ΕΚΔΟΣΗ
ΠΡΟΣΩΠΙΚΩΝ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΙΔΟΥ – ΔΙΚΑΙΟ ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ Β' ΕΚΔΟΣΗ
ΣΑΚΟΥΛΑ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥΧΙΚΕΣ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ.

ΑΝΤΩΝΟΠΟΥΛΟΥ –ΔΙΚΑΙΟ ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ.

ΒΑΣΙΛΗΣ ΑΝΤΩΝΟΠΟΥΛΟΣ – ΔΙΚΑΙΟ ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΕΤΑΙΡΙΩΝ.

ΑΝΤΩΝΙΑ ΠΟΥΛΑΚΟΥ -ΕΥΘΥΜΙΑΤΟΥ- ΕΠΙΤΟΜΗ ΕΜΠΟΡΙΚΟΥ
ΔΙΚΑΙΟΥ.

ΡΟΚΑ Ι- ΕΜΠΟΡΙΚΟ ΔΙΚΑΙΟ ΓΕΝΙΚΟ ΜΕΡΟΣ 3^η ΕΚΔΟΣΗ.

ΡΟΚΑ – ΕΜΠΟΡΙΚΟ ΔΙΚΑΙΟ Δ' ΕΚΔΟΣΗ.

ΝΙΚ. ΡΟΚΑΣ –ΕΜΠΟΡΙΚΕΣ ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ Δ' ΕΚΔΟΣΗ.

ΣΚΑΛΙΔΗ – ΔΙΚΑΙΟ ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ – 6^η ΕΚΔΟΣΗ.